

Reformace č. 38

„Nedávejte psům co je svaté, neházejte perly před svině, nebo je nohama pošlapou, otočí se a roztrhají vás.“ (Mt 7,6)

Když vidíme, že lidé nejsou ochotni přijmout čisté a veliké Boží pravdy, nepředkládejme je před ně. Takoví jsou podobni obyčejným „psům“. Když jim předložíte svaté věci, cítí se popuzeni, „otočí se a roztrhají vás“. Svaté věci nejsou pro posměvače. Jsou venku, jim není dovoleno vejít do svatého města. Když jsi uprostřed neřestných, kteří jsou podobni sviním, nevynášej drahocenná tajemství víry, neboť oni jimi pohrdnou a nohama je „pošlapou“. Nedej příčinu ke zbytečnému útoku na sebe nebo na vznešené pravdy evangelia. Nenáleží ti soudit, ale nejednej bez posouzení. Nezařazuj lidi mezi „psy a svině“, avšak když se jim sami podobají svým jednáním, nedávej jim příležitost, aby ti ukázali svůj zlý charakter.

Svatí nemají být hlupáči! Nemají být soudci, ale nemají také být blázny.

Velký Králi, Tvoje předpisy vyžadují mnoho moudrosti! Potřebuji Tebe, nejen abys má ústa otevřel, ale také, abys mi je někdy držel zavřená.

Charles Spurgeon

Obsah

Dostatečnost Písma v evangelizaci	3
Martin Luther a papežství	15
Laskavý pastýř I. (Tt 1,7-8)	19
Ježíš, náš bratr a Spasitel (Žd 2,11-15)	25
Kultivace uctívání (3)	37
Evangelizace bez výzvy k příchodu dopředu	40
Důležitost Božího slova.....	44
Vzhůru k nebesům XV.....	47

DOSTATEČNOST PÍSMO V EVANGELIZACI

Jaroslav Kernal

Kdykoliv slyšíme o dostatečnosti Písma, tak si klademe otázku, zda nám skutečně stačí samotné Boží slovo. Není to málo? Není Boží slovo nedostatečné k tomu, abychom opravdu zasáhli zástupy, celá města, celé národy? Nebudeme potřebovat ještě trochu více? Dnes se vytvářejí evangelizační strategie, vznikají nejrůznější evangelizační skupiny, misijní programy, investují se obrovské prostředky do všemožných kampaní, do reklamy, do pronájmů, do zaměstnanců, do různých provozů – a my se máme spokojit s tím, že nám stačí samotné Písmo? Není to troufalé? Neskrývá se za tím jenom pýcha? Nemáme evangelizovat všemi možnými způsoby?

Předseda Církve bratrské, Daniel Fajfr, říká:

Není podstatné, jde-li o evangelizaci masovou, skupinovou, kreativní, osobní, konfrontační, internetovou či životním stylem. Pokud je dobrá, tj. vychází z lásky ke Kristu, z touhy sdílet evangelium, přitom je citlivá k místní kultuře a projevuje se úctou a láskou k bližnímu, je jedno, jakou podobu na sebe bere. Proto nelze odmítat a kritizovat formy, vždyť každý z nás je oslovitelný jiným způsobem. ... Čím více forem a evangelizačních metod, tím je přece lépe. Duch svatý inspiruje nově v každé době, a to je dobře (Život víry, duben 2012).

Svatý František z Assisi řekl, že máme kázat evangelium všemi způsoby a pokud to nejde jinak, tak máme použít i slova.

Laurence Singlehurst v knize Efektivní a citlivá evangelizace (Samuel, 2005) říká, že naším cílem v evangelizaci musí být, aby lidé po setkání s námi byli pozitivně naladěni na další setkání s Duchem svatým (s. 24) a že musíme pamatovat na to, že je důležitější zanechat lidi pozitivně naladěné, než jim říci všechno, co víme (s. 25).

Jak to tedy je? Co to znamená, když říkáme, že Boží slovo je dostatečné pro evangelizaci? Co si pod tím máme představit? A je to skutečně tak, že opravdu nezáleží na tom, jakým způsobem budeme šířit evangelium – hlavně, že to budeme dělat a budeme při tom příjemní? Vážně záleží hlavně na tom, aby lidé byli dobře naladěni na Ducha svatého? Jsou všechny způsoby a formy evangelizace opravdu legitimní a inspirované Duchem svatým?

Abychom si ale rozuměli při hledání odpovědi na tyto otázky, musíme začít tím, že si ujasníme některé pojmy. A postavme se na základ, o kterém mluvíme – na samotné Boží slovo. Vyjasněme si pojmy na základě Písma:

1. EVANGELIZACE JE POSLÁNÍM CÍRKVE

Tato věc nám musí být naprosto jasná! Americký kazatel Mark Dever říká, že evangelizace je jeden z devíti naprosto nezbytných znaků zdravé církve. Možná bychom mohli jít ještě trochu dál a říci, že evangelizace je s církví spojená natolik, že bez evangelizace můžeme jen těžko mluvit o církvi. Možná je to trochu radikální, ale dovolte mi to vysvětlit.

Nejvyšším cílem církve je oslavovat Boha. A církvev to dělá tím, že Boha uctívá v pravdě a poslouchá Ho. Poslušnost je projevem lásky, je činem uctívání Boha a známkou opravdovosti. Velmi známý text Písma říká:

- *Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. (Mt 28,18–20)*

Jistě jste si již všimli, že slova Pána Ježíše tvoří kruh. Ježíš přikazuje svým učedníkům, aby šli ke všem národům a získávali Mu učedníky, tyto učedníky křtili a potom je vyučovali, aby zachovávali Pánovy příkazy. A tím hlavním příkazem je znovu: jít ke všem národům a získávat učedníky... atd. Příkaz činit učedníky není ‚všechno‘, co Ježíš

přikázal, ale patří k tomu nejdůležitějšímu. U Marka je tento příkaz popsán takto:

- *Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. (Mk 16,15)*

Lukáš píše, že těsně před svým nanebevstoupením řekl Pán svým učedníkům:

- *Dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země. (Sk 1,8)*

Evangelizace je zcela jednoznačně posláním církve. Církev, která neevangelizuje, přestává být světlem. Je jako svíce zakrytá nádobou. Nehodí se k ničemu.

Ve Sk 1,8 dal Ježíš svým učedníkům jasný příkaz, aby byli Jeho svědky, a když to neudělali, ale zůstali v Jeruzalémě a nikam jinam se jim nechtělo, tak dopustil:

- *...kruté pronásledování jeruzalémské církve; všichni kromě apoštolů se rozprchli po Judsku a Samařsku. (Sk 8,1)*

Když církev nechtěla poslouchat Pánův příkaz o evangelizaci, tak jí Bůh donutil.

Jiným varovným příkladem pro nás může laodikejská církev, kterou Bůh volá k pokání, protože se zabydlela ve světě a začala si myslet, že už má všechno a nic dalšího už nepotřebuje.

Podíváme-li se do knihy historie první církve, tedy do knihy Skutků apoštolských, tak vidíme, že apoštolové šli, evangelizovali a z nově obrácených lidí vytvářeli nové církve. Někde malé, někde velké, ale nikde se to neobešlo bez evangelizace a opačně evangelizace se obvykle neobešla bez založení nové církve v daném městě.

2. DOSTATEČNOST PÍSMO OHLEDNĚ DEFINIC

Naprostý základ toho, co znamená dostatečnost Písma, je v definování pojmů, které používáme. A tato definice musí být biblická, tedy musí vycházet z jasných míst Božího slova.

Definování pojmů není úplně všechno, jak uvidíme dále, ale je to nezbytný základ. Potřebujeme rozumět pojmům a musí nám být naprosto jasné, co si máme pod jednotlivými slovy představit.

Většina problémů, které mají současní evangelikálové, vyplývá právě z neochoty definovat pojmy biblicky. Americký kazatel a autor Walter Chantry ve své knize „Dnešní evangelium – autentické nebo syntetické?“ říká, že evangelikálové vyvýšili jednotu mezi křesťany nad jasné a čisté učení Božího slova. Mají za to, že pokud budou jednotní, tak se jim podaří evangelizovat celý svět. Ale takováto jednotu musí podle něj nutně vést – a také vede – k ořezání toho, co je to evangelium, kdo je to křesťan, co je to církev. Nakonec zůstávají pouze nejasná a povrchní prohlášení, která musí být natolik obecná, aby se do nich každý vešel. Výsledkem je množství bezzubých aktivit, které nemohou nikoho dovést ani k pokání ani k proměně života.

Chantry píše, že pokud budeme evangelium definovat pečlivě a půjdeme do hloubky, tak nám to přinese velké množství problémů – dostaneme se do konfliktu s organizacemi, které pracují s mládeží, dojde ke střetům s vedeními misijních organizací a mnohým misijním aktivitám budeme muset odmítnout svou finanční podporu. Dokonce to možná bude znamenat odmítnutí celých programů pro nedělní školy. Pokud budeme klást důraz na obsah evangelia, tak to povede k napětí mezi námi a dalšími evangelikály.

Co je to evangelizace?

Dostatečnost Božího slova v evangelizaci na prvním místě znamená, že budeme definovat evangelizaci přímo z Božího slova. James Packer ve

své knize „Evangelizace a Boží svrchovanost“ říká, že evangelikálové se neshodnou na tom, co to je evangelizace, protože při hledání definice nepostupují biblicky a daleko více zdůrazňují působení na posluchače a nikoliv zvěst samotnou.

České slovo evangelizace pochází z řeckého slova euangelizzó, které se vyskytuje více než devadesátkrát v Novém zákoně. Ovšem význam slov v obou jazycích se poněkud liší. Když se řekne evangelizace, tak se mnoha křesťanům sevře žaludek a v duchu si představí Svědky Jehovovy, jak stojí na ulici a nabízejí Strážnou věž nebo jak chodí dům od domu a snaží se mluvit s lidmi. Možná si představíme nějaké speciální shromáždění, kde mluví nějaký výjimečný člověk – evangelista a kam my pozveme své přátele a známé.

Ovšem řecké slovo euangelizzó znamená doslova *přinášet, kázat, hlásat dobrou zprávu* a v Novém zákoně se nejčastěji používá v tom nejširším slova smyslu jako kázat. Toto slovo nalézáme např. v:

- *A jak mohou zvěstovat, nejsou-li posláni? (Ř 10,15)*

A v Ř 1,15 Pavel napsal **křesťanům** do Říma:

- *Odtud moje touha zvěstovat evangelium i vám, kteří jste v Římě. (Ř 1,15)*

Copak to nebyli křesťané? Pavel je nechtěl evangelizovat, ale chtěl jim prostě kázat dobrou zprávu, evangelium. Podobně zvěstoval dobrou zprávu i Timoteus Pavlovi:

- *Nyní však přišel Timoteus od vás a přinesl radostnou zprávu o vaší víře a lásce i o tom, jak na nás stále v dobrém vzpomínáte a toužíte nás spatřit stejně jako my vás. (1 Te 3,6)*

Vidíme, že toto slovo se používá v širokém významu a nemůžeme přímo z něj odvodit definici evangelizace. James Packer ukazuje, jakou cestou bychom se měli ubírat, když přemýšlíme o definici evangelizace – nejde o formy, nejde o účinek na nevěřící, ale jde o obsah, jde o

evangelium. Když chceme definovat evangelizaci, musíme se soustředit nejprve na zvěst evangelia a potom na prostředky (J. I. Packer, Evangelizace a Boží svrchovanost, Návrat domů 2000).

- *Víra je tedy ze slyšení zvěsti a zvěst skrze slovo Kristovo. (Ř 10,17)*

Lidé musí slyšet, musí slyšet zvěst, zprávu a tato zpráva musí vycházet ze slova Kristova, z Písma. Zde máme tento důraz přímo v Božím slově. Evangelizace je tedy *zvěstováním evangelia*. Ale k této definici musíme bezpodmínečně nutně také přidat vysvětlení evangelia.

Co je to evangelium?

Boží slovo nás vede v hledání dobré a ucelené definice:

- *Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: Spravedlivý z víry bude živ. (Ř 1,16–17)*

Verše 16 a 17 jsou vyvrcholením úvodu listu Římanům. Na začátku dopisu, v úvodních verších, Pavel představuje sebe, své poslání, které dostal od Pána a nakonec i své poselství. Vyjadřuje také trvalou touhu (v. 11–12), kterou choval ohledně návštěvy církve v Římě. Ve verši 15 pak svou touhu kázat – euangelizzó – evangelium křesťanům v Římě. V dalších dvou verších (16–17) Pavel představuje jednak své poselství a jednak také hlavní téma celého listu. Tyto verše jsou nejjednodušším shrnutím celého listu Římanům. Je to přesně to, o co v celém listu jde – je to evangelium. Od 18. verše potom Pavel postupně rozebírá evangelium, které zvěstuje. Bod po bodu, krok za krokem.

Vysvětluje, co je to **hřích** (kapitoly 1–3), důkladně se věnuje **ospravedlnění** z milosti pouhou vírou (kapitoly 4–7). Mluví o ospravedlnění, které je cele Božím dílem, takže od osmé kapitoly se věnuje **jistotě** víry, která má svůj základ v Božím **předurčení** a vyvolení (kapitoly 8–11). Od dvanácté kap. se potom věnuje **důsledkům** evangelia

v praktickém životě křesťanů. Tyto poslední kapitoly jsou výkladní skříní evangelia, protože ukazují praktické důsledky života, který je proměněný evangeliem.

Pavel věnoval jedenáct dlouhých kapitol tomu, aby církvi v Římě důkladně a podrobně vysvětlil evangelium, které káže a se kterým se chystá přijít i k nim. A pět kapitol věnoval dopadům evangelia na každodenní život křesťanů.

Text Ř 1,16–17 se stal nejdůležitějším textem reformace. Když se Martin Luther plazil v Římě po schodech, a když na každém schodu odříkával předepsané modlitby, aby si zasloužil mírnější trest v očistci a pro své blízké získal nějaké nebeské zásluhy, tak mu v mysli a v srdci zazněla právě slova z listu Římanům – **spravedlivý z víry bude živ!** Uprostřed zástupů, které se tam plazily úplně stejně jako on, najednou Martin Luther prozřel. **Nikoliv ze skutků, ale z milosti.** Nikoliv usilovným vypětím, ale vírou. Nikoliv vlastní spravedlností, ale Boží spravedlností. Augustiniánský mnich se vydal na cestu reformace. A spolu s ním velká část tehdejší Evropy. Tisíce srdcí zahořelo díky opravdovému porozumění tomu, co je to evangelium.

Evangelium je mocnou zbraní v ruce křesťanů, nástrojem, který přivádí lidi ke spasení. A list Římanům je nejlepším shrnutím evangelia. Na jeho základě můžeme udělat jednoduchou osnovu, která nesmí chybět tam, kde zvěstujeme evangelium – tedy tam, kde evangelizujeme. Teprve tento obsah dělá z našeho zvěstování evangelizaci.

Evangelium tedy musí: **1. obsahovat prohlášení o smrti a vzkříšení Ježíše Krista.** Evangelium je o Boží spravedlnosti, proto musí **2. obsahovat slova o soudu,** který přichází na všechny hříšníky. Evangelium je také o zodpovědnosti člověka, a proto musí jeho součástí být **3. také výzva k pokání a víře v Krista.** Takto by vypadala ucelená zvěst evangelia, která je nastíněná v Ř 1, 16–17.

Mluvíme-li o evangelizaci, tak musíme vždy dbát na to, abychom sdělili lidem, čemu mají uvěřit. Mohli bychom se totiž snadno dopustit toho, že ujistíme lidi o tom, že jsou křesťané, aniž by vůbec věděli, co je obsahem křesťanství. **Nedostatečně definované evangelium** tak vede v lepším případě k mělkému, ale skutečnému křesťanství, v tom horším případě – a obávám se, že to se stává častěji – k ujištění o spasení bez objektivních důkazů pravého obrácení.

3. DOSTATEČNOST PÍSMO OHLEDNĚ FOREM

Forma je vždycky spojená s obsahem a proto do určité míry obsah také formuje. Neměli bychom tedy říkat, že nezáleží na formě.

Dnes je populární mluvit o nekonfrontačním způsobu zvěstování evangelia – skrze přátelství, vztahy, nejrůznější programy a aktivity. Cílem je vytvořit si přátele a postupně je seznámit s evangeliem. Můžeme ale zvěst, která je sama o sobě velmi konfrontační, sdělit nekonfrontačním způsobem? Obávám se, že to jde jenom za cenu úpravy této zvěsti.

K obhajobě nejrůznějších forem evangelizace často slouží následující text:

- *Někteří sice káží Krista také ze závnosti a z řevnivosti, jiní však s dobrým úmyslem. Jedni z lásky, protože vědí, že jsem tu k obhajobě evangelia, druzí z touhy po uplatnění, ne z čistých pohnutek, a domnívají se, že mi v mém vězení způsobí bolest. Ale co na tom! Jen když se jakýmkoli způsobem, ať s postranními úmysly, ať upřímně zvěstuje Kristus; z toho se raduji a budu radovat. (Fp 1,15–18)*

Apoštol Pavel zde mluví o **motivech**, a **nikoliv** o **způsobech**, o formě zvěstování Krista. A důraz je položen na Krista – na zvěstování Krista v pravdě, tedy na zvěstování jasně vymezeného a přesně definovaného evangelia.

Pavel tady říká, že můžete kázat i se špatnými motivy, s nečistými pohnutkami, z touhy po uplatnění – ale pokud budete kázat pravé evangelium – tedy Krista, tak je to v pořádku, protože tehdy budou lidé spaseni. Ale pokud budete s těmi nejlepšími pohnutkami kázat falešné evangelium, tak vedete druhé do záhuby a na sebe přivoláváte Boží soud.

- ... neboť ‚každý, kdo by vzýval Pánovo jméno, bude zachráněn‘. Ale jak mohou vzývat toho, v něhož neuvěřili? A jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou slyšet bez toho, kdo hlásá? ... Víra je tedy ze slyšení zvěsti a zvěst skrze slovo Kristovo. (Ř 10,13–14.17 ČSP)

Boží slovo nám ukazuje, jak máme šířit evangelium – skrze kázání zvěsti. V evangeliích i ve Skutcích jasně vidíme, že kázání a vyučování – ať již na ulici, ve shromážděních nebo v rodinách, bylo tím hlavním prostředkem pro šíření evangelia, pro budování církve a pro zakládání nových sborů.

Apoštol Pavel v Tt 1,3 říká, že Bůh zjevuje své slovo skrze kázání, v kázání, ve zvěsti. Kázání je Bohem ustanovený prostředek k šíření evangelia. Evangelium má být kázáno, zvěstováno nebo vyhlášováno. Písmo samotné nám tedy ukazuje, že nejsme svobodní v otázce formy evangelizace. Nemáme na výběr, jak budeme šířit evangelium. Boží slovo nám tady nedává volnost – neříká, že nezáleží na tom, jak to budeme dělat. Nemáme zvěstovat evangelium hudbou nebo tancem nebo divadlem či pantomimou křesťanskými filmy nebo nějakými podobnými věcmi. Bůh nám nařizuje, **jak** máme šířit dobrou zprávu: **kázáním Božího slova.**

Ty ostatní věci, které jsem jmenoval, mohou být dobrou pomůckou k tomu, jak překonat bariéry v lidech, kteří neznají Boha, nesmíme je však vydávat za zvěstování evangelia, protože podle Božího slova nejsou zvěstováním evangelia. Ke **zvěstování evangelia dochází tam, kde zní zvěst evangelia.** To nemusí nutně být kázání z kazatelny ani kázání

kazatele – může to být osobní svědectví, v němž ukážeme na hřích člověka, s nímž mluvíme, na Krista jako na jedinou cestu k záchraně před Božím hněvem a vyzveme druhého k tomu, aby činil pokání a věřil, a tak byl zachráněn.

Apoštol Pavel kázal, vyučoval, přesvědčoval, dokazoval z Písma, přemlouval, napomínal, zvěstoval, tedy provolával jako herold, ale nikde nevidíme, že by při tom tancoval nebo se snažil přesvědčit obyvatele Athén trubením na roh nebo světelnou show s kouřovými efekty. Nic takového – vzal Boží slovo a kázal.

Nebyla tam žádná podmanivá hudba, nebyla tam uměle vytvořená příjemná atmosféra plná mladých usměvavých tváří, nevidíme žádné emotivně vypjaté scény, Pavel se nesnažil vybudit lidi, aby se otevřeli Duchu svatému, nepotřeboval dělat zázraky, **aby** lidé uvěřili, neusiloval o to proniknout do škol, získat mládež pro Krista, nechtěl ovlivňovat veřejné dění prostřednictvím svého křesťanského vlivu v politice – nic takového. Jeho evangelizace byla velmi **prostá**. Vzal Boží slovo a kázal. – Věřícím i nevěřícím, veřejně i po domech, vhod i nevhod.

Židům byl Židem, Řekům Řekem, Čechům by byl Čechem, Moravanům Moravanem, Slovákům Slovákem. Ale jeho zvěst byla stále stejná – byla to pohoršující a urážlivá zpráva o ukřižovaném Kristu. A jeho služba vedla k tomu, že ho mnozí chtěli zbit, jiní ho chtěli zabít, další řekli, že to je blázen:

- *...ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. (1 K 1,24)*

Proto kážeme Krista ukřižovaného, proto Ho **musíme** kázat a nemůžeme dělat něco jiného. To je biblická evangelizace. Mark Dever k tomu dodává, že evangelizace neznamena donutit lidi, aby si mysleli totéž, co já, není ani o tom, říci jim, co Ježíš udělal pro mě, není o sociálních aktivitách ani o zapojení se do veřejného života. Všechny tyto věci mohou být dobrou příležitostí k evangelizaci – když bude znít

evangelium o spasení v Ježíši Kristu a budeme volat lidi k pokání a k víře.

ZÁVĚR

Ukázali jsme si biblické definice pojmů, které musí tvořit základ našeho uvažování i našeho jednání. Jestliže nedefinujeme pojmy přímo z Písma, vydáváme se na špatnou cestu.

Před padesáti lety Aiden Wilson Tozer velmi přesně ukázal na problém současné evangelizace. Místo toho, aby odhalovala „Boha, který hledá člověka a osvobozuje ho od jeho ambic“, tak se soustředí právě na uspokojování ambic a potřeb člověka. Takový koncept je ale chybný a je dokonce nebezpečný jak pro církev, tak i pro lidi, kteří se takové evangelizace účastní:

Chyba současné evangelizace je v jejím humanistickém přístupu. Je doslova fascinovaná velkým, hlučným, agresivním světem s jeho velkými jmény, obdivovanými hrdiny, jeho bohatstvím a výstředními a pompézními slavnostmi. Milionům zklamaných lidí, kteří touží po světské slávě, ale nikdy jí nedosáhli, nabízí toto moderní evangelium rychlou a jednoduchou zkratku k tomu, po čem touží. Pokojná mysl, štěstí, blahobyt (prosperita), společenské přijetí, pozornost veřejnosti, úspěchy ve sportu, v obchodě, v zábavě a možnost příležitostně sedět při slavnostní hostině u jednoho stolu se slavnou osobností – to všechno na zemi a potom ještě i v nebi. Žádná pojišťovna nemůže z uvedeného nabídnout ani půlku. (A. W. Tozer, *Born After Midnight*, Christian Publications, 1959)

Kdo je hrdinou celé zvěsti? Je to Bůh, nebo člověk? Jde o dílo Boží milosti, nebo o dílo lidských skutků, lidských rozhodnutí, emocionálního vypětí nebo dokonce duchovní manipulace?

Je smutné, když člověk je hrdinou, kolem člověka se všechno točí a Bůh je zde ten, kdo skáče okolo a slouží. Bůh se tak stává džinem z

Aladinovy lampy, který poslouchá každého, kdo přijme Jeho Syna a podepíše členský průkaz. To je tragická realita mnoha současných evangelizačních aktivit. Bůh se stává automatem na splněná přání. Evangelium už není konfrontací hříšníků se zprávou o spravedlivém Božím soudu, ale nabídkou alternativního způsobu života.

Poslechněte si některé tzv. evangelisty a poslouchejte dobře, co říkají o hříchu, co říkají o Božím hněvu, co říkají o jedinečnosti Krista a zda vyzývají k pokání a víře. A možná budete zděšeni. Pak si možná budete klást otázku, čemu vlastně věří ti lidé, kteří reagovali na výzvu takového evangelisty.

Charles Spurgeon, jeden z největších kazatelů a evangelistů všech dob, před 120 lety napsal:

Ježíš řekl: „Kažte evangelium všemu stvoření.“ Ale lidé se přestali zajímat o Boží plán: chtějí být zachráněni knězem, chtějí být zachráněni hudbou, chtějí být zachráněni divadlem a nikdo neví, čím ještě! Dobře, mohu zkoušet tyto věci tak dlouho, jak se jim to líbí; ale z těchto věcí nevzešlo nikdy nic jiného než úplné zklamání a zmatek, zneuctění Boha, znevážení evangelia, vyrábění pokrytců jako na běžícím pásu, a výsledkem byla církev zruinovaná na úroveň světa. (C. H. Spurgeon, „Metropolitan Tabernacle Pulpit“, 1888).

MARTIN LUTHER A PAPEŽSTVÍ

Leonardo De Chirico

Toto je úryvek z mé knihy *A Christian's Pocket Guide to the Papacy* (Křesťanský kapesní průvodce papežstvím).

Na Luthera a papeže bylo dlouho nahlíženo jako na představitele dvou nepřátelských stran západního křesťanství. Jejich osobnosti ztělesňovaly náboženský konflikt, který se odehrál v 16. století, čímž dal povstat protestantské reformaci a protireformaci. Předtím, než Luther odmítl papeže, odmítl již papež Luthera tím, že ho poprvé v roce 1520 odsoudil a poté v roce 1521 exkomunikoval. Nyní je těžké určit, kdo s kým první přerušil společenství. Luther byl vlastně předtím, než v roce 1520 spálil papežskou bulu *Exsurge Domine* obsahující jeho odsouzení, oddaným římským katolíkem a velmi si papeže cenil. Papežství přijímal zcela nekriticky. Věřil, že problém spočívá v kurii okolo papeže, ne v samotném papeži. I poté, co v roce 1517 přibil svých 95 tezí, choval naději, že ho papež vyslechne ohledně nutnosti nápravy jistých morálních poklesků a doktrinálních omylů. V Tezích se Luther soustředil hlavně na omezování papežovy moci, kterou nepovažoval za sebe-referenční a neomezenou, ale za podléhající evangelijním normám (např. Teze 5). Například, papežové nemají moc nad dušemi těch v očistci, tu má jen Bůh (Teze 22 a 25). Papežové nemohou udělit rozhřešení, pokud ho neudělil Bůh (Teze 6). Papežové mohou jednat pouze v mezích stanovených Božím slovem.

V této fázi se Luther začíná stavět proti tvrzením o absolutní nadřazenosti papeže nebo koncilů tvrzením o nadřazenosti Písma. Když Luther v roce 1519 píše proti katolickému teologovi Johannu Eckovi, rozvíjí svůj kritický přístup k papežství silnějšími argumenty (*Resolutio Lutherana... de potestate papae*). Autorita papežů a koncilů by měla být

podřízená autoritě Bible. Papežství nebylo ustanoveno Kristem, ale církví v průběhu její historie. Nevychází tedy z „božského zákona“, je naopak lidskou institucí. „Skála“ z Matouše 16 se nevztahuje k Petrovi, ale je jeho vyznáním Ježíše za celou církev nebo Krista samotného. Kristus sám je pevným základem církve. Na římských papežích není nic z Petra, a na Petrovi není nic papežského. Písmo papežství nepřikazuje ani nepředvídá, a proto musí poslušnost Božímu slovu mít přednost před poslušností papeži. Pokud papež neuposlechne Písmo, věrný křesťan by měl následovat bez váhání Písmo. Křesťané nejsou povinni poslouchat nevěrného papeže.

Ačkoliv se debata stále vyhrocovala, rozvinul Luther svou ještě radikálnější kritiku papežství teprve po své definitivní exkomunikaci v roce 1521. V tomto bodě Luther došel k přesvědčení, že největším protivníkem křesťanské víry je její vrcholný představitel, tedy papež. Papežství se stalo mocenskou strukturou a nemohlo již sloužit cílům evangelia, ale sloužilo místo toho tělesným zájmům církve. Ve své odpovědi Abrogiovi Caterinovi (italský dominikánský mnich, který sepsal spis na obranu papeže a návrh přidal kritiku toho, co zveřejnil Luther) obrátil německý reformátor svůj odpor k papežství ve výroky o apokalypse. V komentáři na Daniela 8,23-25 ztotožňuje Luther nestoudného krále, který pustoší svaté, s papežem. Luther si pohrává s dvojnám významem řeckého slova anti a tvrdí, že papež je proti Kristu a staví se na Jeho místo tvrzením, že jedná v Jeho jménu. Je to falešný Kristus. A proto je to antikrist. Podle Luthera byla jeho doba znamením blízkého konce světa, což tedy vyžadovalo, aby byla situace vykreslena černobíle. Papež a Turkové byli představitelé antikrista a svůj finální útok zaměřovali na Kristovu církev.

V roce 1534 Luther navrhl Šmalkaldské články, které představují shrnutí křesťanské doktríny z luteránského pohledu. Ve čl. 4 mluví Luther o papežově moci jako o „falešné, bludné, rouhačské a

namyšlené“, jež se zabývá hlavně „d'ábelskými záležitostmi“. Jeho kritika se však neomezuje na jeho současné zkušenosti s papežstvím, ale používá v ní historické a teologické argumenty. Ve stejném článku píše: „Je zjevné, že svatá církev byla bez papeže alespoň přes pět set let, a řecké církve a církve mnoha dalších jazyků nespádaly a ani dodnes nespádají pod papeže. Kromě toho, jak se často uvádí, jde o lidský výplod, který nebyl ustanoven shůry a je nepotřebný a zbytečný, neboť svatá křesťanská [nebo katolická] církev může dost dobře existovat bez takové hlavy, a jistě by byla bývala lepší [čistší a její dráha úspěšnější], kdyby její hlava nebyla ustanovena d'áblem. Papežství ani nepřináší církvi užitek, protože nevykonává žádný církevní úřad, a proto je pro církev nezbytné pokračovat v existenci bez papeže.“ V tomto bodě se Lutherovy vize zmocňuje církev bez papeže.

V roce 1545, rok před svou smrtí, zapsal Luther své poslední zarputilé myšlenky ohledně papežství. Ve svém díle Proti papeži Říma ustanovenému d'áblem si uvědomuje, že poslední, eschatologická hodina je blízko. Papež je dítě d'ábla, který chce zničit církev mečem Turků a svou lží. Je to eschatologický stav pohotovosti blížící se k poslední fázi. Kompromis není za těchto podmínek možný a zlo je třeba veřejně odsoudit a neúnavně proti němu bojovat.

Lutherovy názory na papežství se během jeho života vyvíjely - od počátečního přijímání ke konečnému a úplnému odmítání. Jeho apokalyptické náhledy mu posloužily k tomu, že vrhly na papeže zlověstné světlo a nabrousily proti němu jeho tvrdý jazyk. Avšak Luther byl vynikajícím biblickým učencem a také výjimečným křesťanským teologem, který dokázal jednoduše rozbít povrchní biblické a teologické argumenty obhajující papežství. Díky této bohaté přehledce křesťanské moudrosti nelze jeho radikální kritiku vysvětlit psychologickými termíny, jako kdyby byl hnán pouze rozhořčením. Jeho teologické úsudky udaly tón širšímu reformačnímu hnutí.

Vaticana Files

LASKAVÝ PASTÝŘ I. (Tt 1,7-8)

Jaroslav Kernal

Pavlův list Titovi je jedním z nejkratších novozákonních listů, zároveň je ale list, který je ostrý a velmi jasný, který formuluje velmi ostře a konkrétně učení o církvi, o spasení, o pastýřském vedení. Jsme v první kapitole a před námi jsou jenom dva verše. Ovšem na tyto dva verše bychom mohli napsat celou knihu. Dnes je před námi dvanáct vlastností pastýřů – ustanovených starších v církvi.

Titus byl vyslán na Krétu s jedním důležitým úkolem: Ustanovit v každé církvi starší. Každý sbor má být vedený staršími. Už jsme viděli, že to ukazuje na skupinové vedení. Bible nám neříká, jak velká má taková skupina být, kolik starších má být v církvi. Ale říká nám, že sbor má vést několik starších (tedy dva a více). Starší jsou muži, kteří vedou církve a bdí nad lidskými dušemi.

- *Ovoce spravedlivého je jako strom života, a kdo se ujímá duší, je moudrý. (Př 11,30)*

Jsou to moudří muži, jimž samotný Bůh svěřil zodpovědnost za církve.

Minule jsme se soustředili na šestý verš, který mluví o bezúhonnosti. Ukazovali jsme si bezúhonnost ve dvou rovinách – ve vztahu k manželce a ve vztahu k dětem. Pavel o tom napsal Timoteovi:

- *Má dobře vést svou rodinu a mít děti poslušné a počestné; nedovede-li někdo vést svou rodinu, jak se bude starat o Boží církev? (1Tm 3,4-5)*

Ukazovali jsme si, že jde především věrnost ve vztahu k manželce, ale také láska k ní – že zde musí být laskavá péče o manželku – a spolu s vedením rodiny a výchovou dětí je to naprostý základ bezúhonnosti. O bezúhonnosti nelze mluvit bez těchto dvou zásadních věcí.

Samozřejmě že v životech svobodných mužů tyto věci hledat nemůžeme, ale můžeme vidět vlastnosti, které lze z těchto dvou velkých oblastí odvodit – sebeovládání, kázeň, plánování a věrnost.

Verše, které jsou před námi, rozvíjejí téma bezúhonnosti – již podruhé Duch svatý toto slovo zmiňuje v souvislosti se starším. Ale zatímco v předchozím verši se toto slovo vztahovalo k manželce a k vedení a káznění rodiny, tak nyní se vztahuje k církvi a osobě staršího jako takového. Tyto verše velice jasně ukazují na lidský charakter. Když Boží Slovo představuje vedoucí v církvi, mluví o jejich charakteru a o ničem jiném.

Kdybychom hledali člověka, který by měl vést skupinu lidí, co bychom požadovali? Dnes se hodnotí vzdělání, praxe – chceme člověka, který něco dokázal, který je vůdcem, nebojí se výzev, dokáže pracovat s velkým pracovním nasazením, je rozhodný, umí se správně rozhodovat pod tlakem okolností, apod. Podívejte se, jak může vypadat takový inzerát na vedoucího v církvi:

Měl by mít zkušenosti s kázáním, učením a evangelizací a být zdatný jak v psaném, tak mluveném projevu. Bude působit jako sociální pracovník a poradce, znalec problémů v duchovní oblasti, bude navštěvovat nemocné a utěšovat pozůstalé. ... Měl by být schopným obchodním zástupcem se smyslem pro podnikání, mít znalosti v oblasti marketingu a programového plánování a zkušenosti s přijímáním a školením pracovníků, kdekoli bude potřeba. ... Příležitostně bude po žadateli vyžadována také práce odborného dozoru na zahradě, práce údržbáře a umělce. Musí vést bezúhonný život a v duchovní oblasti mu nesmí být co vytknout.¹

Jak rozdílně mluví Boží Slovo! Toto je skutečný inzerát z nějaké církve v USA. U nás takové inzeráty asi nenajdete, ale očekávání lidí v církvi je stejné. I křesťané v našich církvích očekávají duchovního supermana. Ale starší je:

---

¹ Lance Roberts, Co očekávat od svého pastora

SPRÁVCE BOŽÍ

První věc, kterou vidíme v našem textu, je, že starší má být správce Boží.

- *Neboť biskup má být bezúhonný jako správce Božího domu. (Tt 1,7)*

Už jsme o bezúhonnosti mluvili minule, proto se jí nechci příliš zabývat. Ukázali jsme si, že to není vlastnost, která se vyžaduje pouze po starších. Každý křesťan má růst v bezúhonnosti. Každý křesťan má udělat všechno pro to, aby tato vlastnost byla dominantním rysem jeho charakteru. Když chtěli Ježíše jeho nepřátelé kamenovat, položil jim prostou otázku:

- *Kdo z vás mě usvědčí z hříchu? (J 8,46)*

To je podstata bezúhonnosti: neschopnost, nebo lépe nemožnost usvědčit člověka z hříchu. Ale to, u čeho se musíme zastavit, je označení starších:

Biskup

Představený (B21) nebo jak říká ekumenický překlad Bible ‚biskup‘, řecky EPISKOPOS, což doslova znamená dohlížitel nebo také strážce. Ten, kdo bdí nad bezpečím druhých.

Sedmý verš začíná slovem ‚neboť.‘ Toto drobné slůvko je pojítkem mezi šestým a sedmým veršem a ukazuje nám, že Pavel tady nepřechází k jinému tématu, jak to někteří vykládají, aby ospravedlnili hierarchickou strukturu církve, ale že souvisle pokračuje ve výkladu. Podívejte se se mnou do svých Biblí: „(5)...abys ustanovil v jednotlivých městech starší... (6)...mají to být lidé bezúhonní [je-li kdo bez úhony – ČSP] (7)...neboť biskup má být bezúhonný...“ Ta souvislost je naprosto jasná a my si jí musíme zdůraznit, abychom dobře rozuměli tomu, jak má vypadat vedení církve. Jsou to stále titíž lidé, o nichž je zde řeč, nejsou tu dvě skupiny – starší a biskupové, ale jedna.

Samotné slovo episkopos, z čehož máme české ‚biskup‘, znamená dohlížitel. Zatímco slovo ‚starší‘ více zdůrazňuje čest, vážnost, úctu, tak slovo dohlížitel více zdůrazňuje činnost. Toto slovo nebylo tak běžné v židovské komunitě jako slovo ‚starší‘, ale bylo známé v řeckém světě (stejně jako slovo starší).

Alexander Strauch v knize Biblické staršovství píše, že jazykem křesťanů by měl být jazyk Nového zákona. A dodává k tomu, že problém definice není nikde očividnější než ve slovníku, jimiž křesťané označují své představitele. Většina tohoto slovníku je nebiblická – duchovní, laik, reverend, kazatel, kněz, biskup, ordinovaný služebník – tato slova vyjadřují myšlenky, které jsou v přímém protikladu k tomu, co učil Ježíš a jeho apoštolové. Takové názvosloví, říká Strauch, zkresluje pravou podstatu apoštolského křesťanství a ztěžuje, pokud neznemožňuje, jí znovu dosáhnout. Následkem toho většina našich sborů potřebuje jazykovou reformu.

Dnes je české slovo biskup spojené s římskokatolickým chápáním. Člověk ve zvláštním oděvu, se zvláštním postavením, který doslova vládne v církvi. Ale v Bibli se to slovo nepoužívalo ve smyslu funkce, ale mělo popisovat práci starších – dohled nad stádem. Starší je dohlížitel, pastýř. A kromě toho je také:

Správce

Dohlížitel musí být bez úhony, protože je správcem. To je jednoduchá a logická úvaha. Kdo je to správce? Správce je ten, kdo se stará o cizí majetek. Ve starověku byl za správce vybírán nejvěrnější služebník nebo to mohl být i otrok. Tomu Pán za určitou provizi svěřil celý svůj majetek a pověřoval ho důležitými úkoly. Takovým správcem byl Abrahamův Eliezer, který šel vybrat nevěstu pro Izáka. Nebo egyptský Josef. Byl jím Daniel na úrovni vládce (správce) obrovské říše. Ve starověké společnosti byl správce domu běžnou funkcí. Bylo to tak i u nás před rokem 1948. Správcové fungovali na mnoha různých úrovních.

Dnes se jim v naší společnosti trochu blíží manažeři, ale pouze svou náplní práce, protože v minulosti to bylo tak, že správce patřil mnohem více do rodiny. Řecké slovo je oikonomos (odtud je ekonom). Oikos znamená dům, nebo také rodinu či domácnost. Správce je ten, kdo se stará o dům, majetek nebo podnik někoho jiného. Podívejme se na to, co Písmo říká o správcích:

- *Proto ať nás všichni pokládají za služebníky Kristovy a správce Božích tajemství. Od správců se nežadá nic jiného, než aby byl každý shledán věrným. (1K 4,1-2)*

Po správci se žádá jedna jediná věc – věrnost. Aby – jak na jiném místě říká překlad Bible kralické – nepromrhal majetek svého Pána. Správce jedná ve prospěch zájmů nebo majetku jiných. Je zodpovědný někomu jinému za to, co mu bylo svěřeno. Ježíš vyučuje o věrnosti správců:

- *Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké; kdo je v nejmenší věci nepoctivý, je nepoctivý i ve velké. Jestliže jste nespravovali věrně ani nespravedlivý majetek, kdo vám svěří to pravé bohatství? Jestliže jste nebyli věrni v tom, co vám nepatří, kdo vám dá, co vám právem patří? (Lk 16,10-12)*

Nyní možná lépe rozumíme tomu, o čem jsme mluvili minule, že starší musí být bezúhonný ve vztahu ke své manželce a ve vedení své rodiny. Když mluvíme o církvi, tak bezúhonnost v rodině znamená ony „malé“ věci. Tam se prokazuje věrnost. Potom mu Pán může svěřit něco většího. Rodina je malý oikos, zatímco církev je velký oikos – dům Boží.

Ale správcovství to není jenom záležitostí starších. Každý z nás je správce. Někdy si mylně myslíme, že jsme vlastníci a jednáme z pozice majitele a pána, ale skutečnost je taková, že není nic, z toho co máme, za co bychom nevděčili Boží milosti a dobrotě. Není nic, co bychom získali nějakým jiným způsobem než od Pána Boha. Je třeba si uvědomovat, že všechno, co máme, nepatří nám, není naše vlastní, ale Boží vlastní. A my

jsme správci toho všeho. Od správců se žádá jediné – aby byli věrní. V tomto smyslu je každý z nás, nejen starší:

Boží správce

Vidíme, že správce je dobré označení pro staršího. Je velmi vhodné a biblické označení. Ale v textu je ještě jeden důraz, který nás vede o krok dál: Správce nespravuje svůj sbor, svojí církev, ale Boží církev. Jsou tady dvě roviny a my si musíme všimnout obou:

1. Starší, dohlížitel je Boží **správce**, nikoliv pán. Jeho pánem i vlastníkem toho, co starší spravuje, je Bůh. Dnes jsou často sbory spojovány se svými služebníky a mluví se o sboru toho a toho služebníka. Ale nic takového nenajdete v Písmu. V Písmu jsou sbory spojovány tak maximálně s místem, kde se scházely – ať už se jedná o město (jako byla církev ve Filipis, v Korintu, na Krétě) nebo o domácnost (církev v domě Nymfy v Laodikeji – Ko 4,15).

2. Starší je **Boží správce** a nikoliv církevní správce. Je to Bůh, kdo je jeho Pánem a nikoliv církev. Domácnost patří Bohu a správce patří Bohu. Správce si nemůže uzpůsobovat domácnost podle sebe a domácnost si nemůže uzpůsobovat správce podle toho, jak chce. Církev patří Bohu – a to je ten pravý důvod, proč dohlížitelé mají být mravně a duchovně způsobilí. O Boží děti a pravdu evangelia se nebudou starat neschopní a nedůvěryhodní správcové. To nás přivádí ke konkrétním charakteristikám starších – a Pavel vysvětluje Titovi, jaký na prvním místě starší být nesmí a hned následně, jaký starší být musí.

(Pokračování příště)

JEŽÍŠ, NÁŠ BRATR A SPASITEL (ŽD 2,11-15)

Steven Cole

Před mnoha lety jsem si uvědomil, že *světem vládnou ideje*. Karel Marx měl určité ideje o politice a ekonomii (zvané komunismus), v jejichž područí žily milióny lidí po větší část dvacátého století. Stejná ideologie dosud ovládá více než miliardu obyvatel Číny. Běžný člověk si často neuvědomuje filosofické pilíře svého jednání, a přesto je určitými převládajícími filosofiemi či idejemi silně ovlivňován.

Například teenager, který se obléká do černého, hyzdí si tělo a soustavně poslouchá rockovou hudbu opěvující smrt, pravděpodobně nepřečetl ani jedinou knihu o filosofii nihilismu; ona však určuje vzorce jeho myšlení a chování. Jsou milióny Američanů, kteří by nedokázali jakkoli popsat filosofii postmodernismu, a přesto podle ní řídí svůj každodenní život. Nesprávné ideje mohou mít zničující dopad.

Proto jsem rozhodně pro zdravé učení. Naše představy o Bohu, člověku, hříchu a spasení mají hluboký vliv na naše uvažování, cítění, jednání a vzájemné chování. Výsledkem zdravého učení jsou zdravé mysli, zdravá srdce a zdravé vztahy. Výsledkem nesprávného učení bývají porušené mysli, zlomená srdce a rozbité vztahy.

Před pár lety jsem četl knihu nazvanou *The Cruelty of Heresy* (Krutost hereze) [Morehouse Publishing, 1993] od episkopálního biskupa C. Fitz Simonse Allisona. Ve snaze vysvětlit svým studentům význam raných církevních koncilů a kréd si Allison začal klást otázku: „Co potká člověka, který následuje heretické učení?“ A zjistil toto (str. 17):

„Okamžitě se ukázalo, jak jsou heretická učení krutá a jakou přitom mají v současnosti převahu.“ Pokračuje tímto brilantním postřehem (tamtéž, zdůraznil Allison): Jsme náchylní nechat se svést heretickými učením, protože všechna v takové či onaké podobě odrážejí a živí

představy, jak by to podle nás mělo být zařízeno, na rozdíl od způsobu, jak to Bůh zařídil, který je pro nás nekonečně lepší. Hereze nás zavádějí do slepých uliček uspokojování vlastních představ a úniku před životní realitou, a tak se podbízí nejbídnějším sklonům lidského srdce. Je překvapující, jak málo pozornosti bylo dosud věnováno těmto dvěma stránkám hereze – její krutosti a hovnění hříchu.

Počátek Listu Židům je věnován podrobné formulaci životně důležitého učení o osobě Ježíše Krista. V první kapitole autor dává jasně najevo, že Boží Syn je někým jiným než Bůh Otec, a přesto je plně Bohem. „On, odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty, nese všecko svým mocným slovem. Když dokonal očištění od hříchů, usedl po pravici Božího majestátu na výsostech“ (1:3). Dále pak ukazuje, že Boží Syn je vyšší než andělé, které stvořil a kteří ho uctívají a slouží mu (1:4-14).

Ve druhé kapitole autor po stručném napomenutí představuje pravdu, že Ježíš je také plně člověkem. Jak tvrdili kappadočtí církevní otcové: „Co na sebe Kristus nevezal, to nemohl vykoupit“ (Allison, str. 107, citován Řehoř z Nyssy: *Against the Eunomians*, 2.10). Aby Ježíš mohl vykoupit člověka, musel na sebe vzít lidskou podstatu v její úplnosti, avšak bez hříchu.

V prvních staletích církve se vyskytlo několik herezí v otázce Kristovy osoby. Všechny hereze obsahují určitou míru pravdy, ale tuto pravdu zdůrazňují tak, až vylučují jinou biblickou pravdu. Docketismus (z řeckého *dokein*, „zdát se, jevit se“) uznával Ježíšovo božství, ale popíral jeho skutečné lidství. Nedokázali přijmout, že jako Bůh by Ježíš mohl skutečně trpět, a tak učili, že to jenom *vypadalo*, jako že trpí. Moderní verzi této hereze představuje sekta Křesťanská věda založená Mary Baker-Eddyovou, která učí, že utrpení a dokonce i smrt jsou pouhou iluzí a existují jen proto, že nemáme dostatek víry (Allison, str. 30).

Arianismus popíral Ježíšovo skutečné božství. Prohlásil Krista za poloboha, který není ani plně Bohem, ani plně člověkem. Arius uznával,

že Ježíš působil při stvoření jako Boží prostředník; učil ale, že Ježíš by první stvořenou bytostí a že proto byl podřízen Otci. Za moderní ariány lze označit Svědky Jehovovy.

Apollinarius podpořil Athanasia v jeho střetu s ariány, ale zašel příliš daleko, když hlásal jednotu Kristovy osoby jako Boha, ale na úkor jeho skutečného lidství. Nešel tak daleko jako doketisté, když popírali Kristovu fyzickou existenci či jeho utrpení. Omezoval však Ježíšovo lidství na jeho tělesnou stránku a učil, že Ježíš měl duši a mysl pouze božskou. Měl sice lidské tělo, jeho podstata však nebyla lidská, ale pouze božská. Apollinarismus se tedy řadí k monofysitismu (z řeckého *moné fysis*, „jedna podstata, jedna přirozenost“) (Allison, pp. 107).

Všechny tyto výchylky z rovnováhy byly vyřešeny na Chalkedonském koncilu v roce 451, který potvrdil, že Kristus je jedinou osobou o dvou podstatách, božské a lidské, spojených, avšak nesmíšených. Trval na jednotě Kristovy osoby, a přitom rozlišoval jeho dvě podstaty, které však v důsledku svého spojení nejsou nijak promíseny ani potlačeny (J. H. Hall: *Evangelical Dictionary of Theology*, ed. Walter Elwell [Baker], str. 204).

To všechno tvoří pozadí našeho textu, který potvrzuje Ježíšovo lidství. Autor listu ukazuje, že:

Jako vůdce našeho spasení se Ježíš stal člověkem, aby nás přivedl k Bohu. Puritáni dělivali svá kázání na „Učení“ (či doktrínu) a „Užití“, což znamenalo praktické uplatnění. Myslím, že pro tento text je jejich přístup vhodný, a proto se jím budu řídit.

Učení: Ježíš se stal člověkem, aby nás zachránil.

Učení textu má tři hlavní body:

1. ZAJISTIL NÁM SPASENÍ

Ježíš se stal člověkem a díky tomu nám zajistil spasení (2:11a).

Slovo „Neboť“ (KMS, NBK) odkazuje na předchozí verš 2:10, kde se říká, že Bůh považoval za vhodné, „aby skrze utrpení učinil dokonalým vůdce jejich [totiž naší] záchrany“. Aby Ježíš mohl spasit lidi, musel na sebe vzít plné lidství. Ale aby jeho utrpení a smrt měly pro Boha cenu, musel být plně Bohem. Ve vtělení neodložil své božství, ačkoli se vzdal své slávy a dočasně také užívání některých svých božských atributů (například vševědoucnosti: Jan 11:34; Matouš 24:36). Plně však přijal lidskou podstatu.

Ve verši 2:11 je Ježíš tím, kdo posvěcuje, a to vyžaduje, aby by sám bez hříchu. V Listu Židům je sloveso „posvěcovat“ užíváno pro spasení jako celek, ne pouze pro jeden jeho aspekt spočívající v postupném zvyšování svatosti (verše 9:13; 10:10,14,29; 13:12). Řečeno slovy verše Židům 10:10: „Tou vůlí jsme posvěceni, neboť Ježíš Kristus jednou provždy obětoval své tělo.“ Jak vysvětluje F. F. Bruce: „Jeho smrtí jsou zasvěceni Bohu ke službě a uctívání a vyčtení jako jeho svatý lid, určený k tomu aby vstoupil do jeho slávy. Posvěcení je totiž začátek slávy a sláva je završením posvěcení.“ (F. F. Bruce: *Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 45.) Philip Hughes dodává že „posvěcení“, o kterém autor mluví, je těsně spjato s Kristovou kněžskou obětí sebe samého na kříži a vyplývá z ní. To, že zasvětil sám sebe, je zdrojem našeho zasvěcení (Jan 17:19).“ (Philip E. Hughes: *A Commentary on the Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 103.) Přítomný čas ve 2:11 vyjadřuje „trvalé osobní uplatňování Kristova díla“, a to „jak v duši jednotlivce, tak v celém církevním těle“. (B. F. Westcott, *The Epistle to the Hebrews* [Eerdmans], str. 50.)

Autor listu říká: „... on, který posvěcuje, i ti, kdo jsou posvěcováni, jsou z téhož...“ (Slovo „Otce“ překladatelé doplnili, to je však otázka výkladu.) Někteří (například NASB1) chápou tento verš jako zmínku o našem společném duchovním poutu v Bohu Otci, kontext ovšem svědčí spíš pro to, že jde o narážku na naši sdílenou lidskou přirozenost (Hughes, str. 104-105). Rozdíl mezi ním a námi je v tom, že Ježíš je svatý,

a proto je tím kdo posvěcuje, zatímco my jsme hříšní, a proto jsme těmi, které posvětil, a to vykonal na kříži. Hlavní ale je to, že Ježíš musel přijmout naši lidskou podstatu v plnosti, aby na kříži mohl obětovat sám sebe jako náš náhradník.

Než tento bod uzavřeme, rád bych ho krátce aplikoval: *Neexistuje nic takového jako spasení bez posvěcení.* Je to jeden balík. Když jsme spasení, jsme vyčleněni pro Boha. Vlastní uskutečňování této svatosti trvá celý život a zpravidla při tom dochází i k nezdarům, když podlehneme hříchu. Jde ale o to, že každý skutečný věřící prochází procesem posvěcování či růstu ve svatosti. Ve verši 12:14 je nám přikázáno, abychom usilovali „o svatost, bez níž nikdo nespátří Pána“. Věřící nemají *na vybranou*, jestli budou s tělem bojovat! Svatost je spjata se samotnou myšlenkou spasení.

2. NESTYDÍ SE NAZÝVAT NÁS SVÝMI BRATRY

Ježíš se stal člověkem tak dokonale, že se nestydí nazývat nás svými bratry (2:11b-13).

Protože na sebe vzal naše lidství, nestydí se Ježíš nazývat nás svými bratry. Ve verši 2:14 se říká, že jako Boží děti sdílíme krev a tělo („děti mají účast na krvi a těle“ KMS). (Toto pořadí, které uvádí řecký originál, pravděpodobně nemá žádný zvláštní význam; viz Hughes, str. 110, pozn. 101.) Ježíš je ovšem sdílel s námi („i on se jich stal účastným“ KMS). Zde je však použito jiné sloveso v jiném slovesném čase. Jde o to, že děti přirozeně spojuje lidství (krev a tělo), ale Ježíš se v určitém okamžiku v čase rozhodl, že se k nám v našem lidství připojí (Bruce, str. 41, pozn. 55). Jako Bůh Ježíš existoval věčně, ve svém vtělení však ke svému božství připojil lidskou podstatu a tělo, aby nás zachránil. Kdyby byl Ježíš pouze člověkem, a ne Bohem, nedávaly by verše 2:11 a 14 žádný smysl. Proč by se měl člověk stydět nazývat jiné lidi svými „bratry“?

Proč by měl člověk přijímat účast na lidství? Oba verše ve svém pozadí předpokládají Ježíšovo božství.

Dále autor podepírá své tvrzení o Ježíšově sjednocení s lidstvem třemi starozákonními citáty (z LXX), z nichž každý zdůrazňuje něco trošku jiného.

Zvěstoval nám Boží jméno

Jakožto náš bratr nám Ježíš zvěstoval Boží jméno (2:12).

Ve verši 12 je citován Žalm 22:23. Žalm 22 je jedním z nejzřetelněji mesiášských žalmů v Bibli. Dopodrobna popisuje smrt ukřižováním staletí předtím, než se kříž začal používat k popravám. Ježíš citoval Žalm 22:2 na kříži: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“³

Žalm dále líčí výsměch těch, kdo ukřižování přihlíželi, tělesnou agónii ukřižovaného, a mluví dokonce o tom, jak vojáci losují o jeho oděv. Tato část žalmu končí výkřikem: „... zachraň mě ze lví tlamy, před rohy jednorožců!“ a přesvědčeným tvrzením: „A tys mi odpověděl.“ (Žalm 22:22).

Následující verš (Žalm 22:23) je ten, který je citován v našem textu: „O tvém jménu budu vyprávět svým bratřím, ve shromáždění tě budu chválit.“ Mezi verši 22 a 23 muselo očividně dojít k nějaké radikální změně situace a my víme, že touto změnou bylo vzkříšení. Boží jméno zastupuje jeho charakter a atributy a konkrétně zde zejména jeho milost a milosrdenství, jak se projeví na kříži. Slovo „bratří“ v první části verše představuje paralelu ke slovu „shromáždění“ v druhé části, které v řečtině zní *ekklésia* a v Novém zákoně je obvykle překládáno jako „církev“. Ježíšovi bratři jsou členové jeho církve – ti, které vykoupil svou krví.

Než půjdeme dál, dovolu mi dvě poznámky mimochodem: Za prvé: *To, že nás Ježíš nazývá svými bratry, by nás mělo vést k údivu a k tomu abychom se k němu přimkli jako k Tomu, kdo chápe naše lidství.* Pokud

však mluvíme o Ježíši jako o svém bratru, měli bychom to dělat co nejuctivěji a nejpozorněji. Ačkoli bychom se měli ve společenství přimknout ke Kristu co nejtěsněji, nikdy bychom neměli být příliš ledabylí, pokud jde o náš vztah s ním. Ano, můžeme žasnout nad tím, že se snížil k tomu, aby nás nazval svými bratry a sestrami, ale musíme mít stále na paměti, že je Pán. Je to, jako kdyby nějakému vojínovi nabídl generál tykání. Ten vojín by si to v určitých situacích mohl dovolit, ale na základně, mezi ostatními vojáky, by měl respektovat generálovu hodnost a vždy o něm mluvit jako o generálovi. Kdyby se vojín ke generálovi choval příliš kamarádsky, byla by to od něj drzost.

Kdyby ale generál nazval vojína svým bratrem, byl by to projev pokory.

Za druhé: Všimněte si, že *Ježíš zpívá!* Nepředstavuji si ho tak často, ale on sám tu říká: „... uprostřed shromáždění prozpěvovati budu tobě“ (Židům 2:12 KR, podobně KMS, NBK).

Víme, že než se Ježíš s učedníky po Poslední večeři vydal na Olivovou horu, „zaspívali chvalozpěv“ (Matouš 26:30). Pokud vás zajímají slova tohoto chvalozpěvu, najdete je v závěrečné části *hallelu*, v Žalmech 115-118. (První část, Žalmy 113-114, zpívali před jídlem.) Nápěv neznáme. Ale jestli Ježíš zpíval Bohu chválu, a to těsně před tím, než šel na kříž, měli bychom jako Boží lid chválit Boha i ve zkouškách také my.

Ukazuje nám, jak důvěřovat Bohu

Jakožto náš bratr nám Ježíš prakticky ukazuje, jak důvěřovat Bohu v našich zkouškách (2:13a).

Druhá citace pochází nejspíš z Izajáše 8:17 (LXX2) (ačkoli to může být i 2. Samuelova 22:3), protože třetí je z Izajáše 8:18. Tato část Izajáše je mesiášská. Izajáš 7:14 je známé proroctví o panně, která porodí syna, jehož jméno bude Immanuel. Izajáš 8:14 mluví o tom, že se Hospodin stane Izraeli „kamenem úrazu a skálou, o kterou budou klopýtat,“

(srovnej Římanům 9:33; 1. list Petřův 2:8). Izajáš 9:5 je opět známé proroctví: „Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: ‚Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.‘“

Myšlenka tohoto citátu, kde Mesiáš říká, že i on bude důvěřovat Bohu, spočívá v tom, že jako člověk závisel Ježíš ve všem na Otci (Jan 5:19; 14:10). Nejvíce to vidíme v jeho modlitebním životě, protože modlitba je výrazem naší naprosté závislosti na Bohu. Ve svém lidství nám Ježíš předvedl, jak máme žít: přinášet všechno před Boha v modlitbě a důvěřovat v jeho podporu a posilu v každé situaci.

Dává nám postavení Božích dětí

Jakožto náš bratr a zároveň Boží Syn nám Ježíš dává postavení Božích dětí (2:13b).

Ačkoli citáty pocházejí z navazujících veršů Izajáše, autor je odděluje frází „a dále“, protože má na mysli něco jiného. Tento citát může Ježíše stavět spíš do role otce než bratra, v níž církve představuje jeho děti. Nebo, pokud se na Ježíše stále díváme jako na svého bratra, pak mluví jako Boží Syn a děkuje Otci za duchovní děti, které mu Otec dal, a které jsou tak jeho bratry a sestrami. Ježíš je jedinečným Božím Synem na základě odvěkého zplození. My jsme Božími dětmi na základě nového narození, které nám Bůh dává Kristovým prostřednictvím (Jan 1:12). Tak či tak, myšlenka tohoto citátu spočívá v tom, že se Ježíš ztotožnil s těmi, které přišel zachránit. V Janovi 6:37 mluví Ježíš o těch, kdo k němu přicházejí, jako o těch, které mu dal Otec. Zde nás nazývá svými dětmi, které mu dal Bůh (Jan 13:33; 21:5). Můžeme si být jisti, že Ježíš neztratí žádné z dětí, které mu Otec dává (Jan 6:39). Jsme mu dražší, než jsou kterémukoli pozemskému otci jeho děti, protože Ježíš dal za to, abychom mohli patřit do jeho rodiny, svůj život.

První bod učení: Ježíš nám svou smrtí zajistil posvěcení. Druhý: Ježíš je tak dokonale člověkem, že se nestydí nazývat nás svými bratry. A konečně třetí:

3. VÍTĚZSTVÍ NAD SMRTÍ

Ježíš se stal člověkem, aby nás svým vítězstvím nad smrtí vysvobodil z její moci a od strachu z ní (2:14-15).

Měl bych vlastně pokračovat až do konce kapitoly, ale omezený čas mne nutí skončit zde.

V těchto verších je důrazně konstatováno Ježíšovo vtělení i jeho důvod: „... aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž ďábla, a aby tak vysvobodil ty, kdo byli strachem před smrtí drženi po celý život v otroctví.“ Tyto verše předpokládají Ježíšovo tělesné zmrtvýchvstání jako samozřejmé. Kdyby byl Ježíš zůstal v hrobě, sotva by mohl zbavit ďábla moci, a tím méně by mohl vysvobodit nás z moci smrti a od strachu z ní. Tato tvrzení předpokládají, že nad smrtí zvítězil zmrtvýchvstáním.

Satan je zde popsán jako někdo, kdo vládne smrtí. To neznamena, že by měl moc kohokoli podle libosti zabít. Klíče smrti i hrobu drží zmrtvýchvstalý Kristus (Zjevení 1:17-18). Délku života každého člověka určuje Bůh (Žalm 139:16 JB, PSZ) a jenom on má v této věci konečné slovo (Jób 2:6; Lukáš 12:5). Satan však pokoušel Adama a Evu k hříchu a skrze hřích vstoupila smrt do světa. Satan byl vrahem od počátku (Jan 8:44). Má radost, když vidí umírat lidi, kteří nejsou v Kristu, protože s ním budou celou věčnost v pekle, což je druhá smrt (Zjevení 20:14-15).

Svou smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíš zaplatil za náš hřích, za který jsme měli být potrestáni duchovní smrtí, a tak nás vysvobodil ze satanovy nadvlády. Věřící sice nadále umírají tělesně, jsou však osvobozeni od druhé, duchovní smrti. Tak je satanova moc zlomena.

V Kristu se už smrti nemusíme bát. Jak řekl Ježíš Martě: „Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky“ (Jan 11:25-26).

Náš text tedy učí především to, že Ježíš se stal člověkem, aby nás zachránil. Vzal na sebe naše lidství, aby mohl přijmout trest za naše hříchy. To ale platí jen pro ty, kdo jsou jeho dětmi na základě znovuzrození – pro ty, kdo věří v jeho jméno (Jan 1:12-13).

Uplatnění: Ježíš se stal člověkem, aby nás zachránil, a to by nás mělo vést k tomu, abychom se k němu ve zkouškách přimkli a hlásali jeho jméno i v pronásledování.

Nezapomeňte: List Židům byl napsán trpící církvi, ohrožené pronásledováním. Tito křesťané byli v pokušení odvolat svou víru v Krista a vrátit se ke starému, pohodlnějšímu způsobu života. Když jim ale autor ukazuje prvenství a znamenitost Ježíše Krista, jako kdyby říkal:

„Není kam se vrátit!“ Jestli je Ježíš věčný Bůh, který na sebe vzal lidské tělo, aby nás svou smrtí spasil, pak se nemůžete vrátit k žádné jiné věrouce. On je posledním slovem, které nám Bůh řekl (1:2). Než vstoupil do slávy, prošel utrpením: musíte být připraveni jít stejnou cestou.

Učení o Ježíšově božství a lidství není jen téma na hezkou teologickou intelektuální diskuzi. Jsou to vzácné pravdy, kterých se naše duše mohou držet v životních zkouškách!

Kdykoli nás potká zkouška nebo když trpíme obavami ze smrti, máme osobní útočiště ve svém bratru, který je naším Spasitelem! Ježíš trpěl v těle a zvítězil svou důvěrou v Boha.

„Protože sám prošel zkouškou utrpení, může pomoci těm, na které přicházejí zkoušky“ (2:18).

A dále: protože se Ježí navzdory velikosti naší nedostatečnosti a množství našich hříchů nestydí nazývat nás svými bratry, neměli bychom se my stydět zvěstovat jej tomuto zlému světu jako Spasitele a

Pána, i když z toho pro nás vyplývá pronásledování. I kdybychom pro svou víru zemřeli, můžeme s jistotou doufat, že věčnost strávíme s ním.

Abych se vrátil tam, odkud jsem vyšel: myslím, že vidíte, jak strašně moc záleží na zdravém učení. Obávám se, že jako baptisté jsme se vzdálili od velkých vyznání víry, kréd a katechismů, které starší generace křesťanů znaly doslova nazpaměť. Uzavírám první otázkou a odpovědí Heidelbergského katechismu (1563; v: *The Creeds of Christendom*, ed. Philip Schaff [Baker], sv. 3, str. 307-308):

Otázka 1.: Co je tvou jedinou útěchou v životě i smrti?

Odpověď: Že v životě i ve smrti náležím tělem i duší ne sobě, ale svému věrnému Spasiteli Ježíši Kristu, který svou vzácnou krví plně zaplatil za mé hříchy a vykoupil mne zcela z moci ďábla. Chrání mne tak, že proti vůli mého Otce v nebesích mi nevypadne ani vlas z hlavy, ba tak, že všechno musí spolupůsobit k mému spasení.

Pročež mne svým Duchem svatým ujišťuje, že mám věčný život, a činí mne ze srdce ochotným a připraveným žít od nynějška pro něj.

OTÁZKY K DISKUZI

1. Někteří lidé tvrdí, že učení vede jenom k duchovní pýše a k rozkolům, a proto by na ně neměl být kladen důraz. Jak byste odpověděli?

2. Moderní evangelikálové mají sklon věřit v Boha takového, jakého by ho chtěli mít, ne v takového, jak se sám zjevil ve svém slově. Jaká nebezpečí z toho pro nás plynou? Jak se můžeme této náchylnosti ubránit?

3. Jak může věřící přemoci svůj strach ze smrti?

4. V čem spočívá správná rovnováha mezi Ježíšem jako naším bratrem a Ježíšem jako Pánem, kterého je třeba se bát?

KULTIVACE UCTÍVÁNÍ (3)

Paul Tripp

V přechozích částech jsme studovali „[vůbec nejlepší uctívání](#)“, které se nachází ve Zjevení 19,6-8. Naslouchání tomu, co se odehrává ve věčnosti, nám připomíná, co je skutečně důležité v tomto životě a co na věčnosti nebudeme oslavovat.

Hlasy lidí ve velikém zástupu nám určitě pomáhají s [vyjasněním hodnot](#), ale také nám pomáhají v této oblasti:

Kultivace uctívání

Záměrně jsem zvolil slovní spojení „kultivace uctívání“ místo „počátek“ nebo „zahájení uctívání“. Počátek i zahájení by znamenaly, že potřebujeme naše uctívání zahájit nebo započít. Kultivace znamená, že naše uctívání již probíhá a je třeba ho obnovovat, renovovat a směřovat.

Nepotřebujete se učit, jak uctívat nebo jak s uctíváním začít. Ze své podstaty a nastavení **JSTE ctitelé**. Každá lidská bytost byla stvořena Bohem, aby uctívala každou minutu každého dne.

V dokonalém světě (doslova) měl být Bůh neustálým příjemcem našeho uctívání, ale Římanům 1,25 říká, že hříšníci nyní nahrazují uctívání a službu Stvořiteli za uctívání a službu stvoření. Proto musíme své uctívání napravovat, protože je v současnosti namířeno jinam, než na Toho jediného, kdo je hoden našeho uctívání.

Uctívání jako identita

Když si čteme Římanům 1,25, myslím si, že naší okamžitou tendencí je najít praktické způsoby, jak ještě více uctívat Boha a sloužit Mu. Například hledáme oblasti, kde bychom za sebe mohli utratit méně peněz a času a věnovat ty peníze a čas službě místního sboru.

Chtěl bych vás v těchto skutcích povzbudit, protože jsou biblické, ale je třeba, abyste se zamysleli nad uctíváním jako nad svojí identitou, než o něm budete přemýšlet jako o činnosti. Ty, ctitel, vždy připojuješ svoji

identitu - svůj význam, pohodu a cílevědomost - něčemu nebo někomu. A kde ctitel nalezne svou identitu, tam najde praktické způsoby, jak uctívat.

Jinak to lze říct takto: něco nebo někdo vždy ovládá srdce ctitele. Protože Bible říká, že srdce je centrem ovládání lidské bytosti, cokoliv ovládá vaše srdce, bude automaticky ovládat vaše touhy, myšlenky, slova a skutky.

Souhrnnou otázkou tohoto článku je: kde nacházíte svou identitu a jak vaše identita formuje vaše uctívání?

Nebezpečná místa pro hledání identity

Minulý týden jsem psal o devíti věcech, které nebudete ve věčnosti oslavovat. Myslím, že ten seznam je užitečný a neuškodí vám si ho znovu projít, protože pokud nebudeme tyto věci oslavovat na věčnosti, neměli bychom je uctívat ani dnes. Pokud je nechceme uctívat dnes, neměli bychom tyto věci spojovat se svou identitou.

Zde je opět ten seznam, trochu jinak formulovaný, a proč musíme spojovat svou identitu a následně své uctívání jen s Bohem:

1. **Já** - Tento život není o vás. Narodili jste se do světa, který je svou definicí oslavou Boží krásy a inteligence.

2. **Manželství** - Žádná lidská bytost nemůže uspokojit vaši duši, to může jen Bůh. Pokud svou identitu spojíte se svou polovičkou nebo jakoukoliv jinou osobu, pokaždé se, co se této věci týče, zklamete.

3. **Děti** - Vaše děti nejsou vlastně vašimi dětmi. Přivedli jste je na svět, ale nepatří vám. Vaše děti jsou od Boha, existují skrze Boha a sláva jejich života ukazuje na Boha.

4. **Úspěch** - Bůh vás povolává k plodnosti a produktivitě, ale ve chvíli, kdy si přivlastníte úspěch jako součást své identity, stanete se otrokem nikdy nekončícího proudu potencionálních příležitostí.

5. **Věhlas** – A opět, tento život není o vás. Vaším zaměstnáním je na prvním místě být velvyslancem a zvěstovatelem slávy a věhlasu vašeho Nebeského Krále, Pána Ježíše Krista.

6. **Pohodlí** – Pohodlí není hřích, ale v padlém světě nikdy nenajdete ráj. Také práce evangelia vás často povolá za nepohodlnými lidmi do nepohodlných oblastí.

7. **Vzrušení** – Jděte a kupte si lístky na váš oblíbený fotbalový tým. Pokud vás však gól vzruší víc než životy proměňující služba místního sboru, budete muset přehodnotit své věčné priority.

8. **Volno** – A zase, tento svět nikdy nebude rájem. Není hříchem si užít dovolenou, ale pamatujte na to, že tento svět je jen přípravou na konečnou destinaci.

9. **Potěšení** – Potěšení stvořil Bůh pro vás, ale stvořená potěšení tohoto světa mají být prstem ukazujícím na definitivní potěšení - intimní vztah se Stvořitelem.

Potřebujeme si znovu připomenout, že Bůh je tím Jediným ve vesmíru, kdo je hoden našeho uctívání. Navíc je tím jediným bezpečným místem, kde můžeme hledat svou identitu. Všechny podoby uctívání a služby stvořenému světu jsou životu nebezpečné, ale uctívání a služba Bohu přichází s příslibem života, jak nynějšího, tak věčného.

Připouštíte dnes se mnou, že je lákavé hledat svou identitu na všech těch špatných místech? A připouštíte dnes se mnou, že ať chodíte s Ježíšem jakkoliv dlouho, vaše uctívání je třeba kultivovat? Bůh dává milost pokorným a nikdy neodejme lásku a odpuštění od pokání činících srdcí svých modlářských dětí.

Tento článek je ze stránek [Paul Tripp Ministries](http://www.paultripp.com). Další články naleznete na stránkách www.paultripp.com. Použito se svolením.

EVANGELIZACE BEZ VÝZVY K PŘÍCHODU DOPŘEDU

Aaron Menikoff

Před pěti lety jsem měl své první kázání jako pastor Mount Vernon Baptist Church. Vedoucí chval mě před kázáním zastavil a zeptal se mě, jakým způsobem vyzvu lidi, aby šli dopředu.

Byl jsem zmatený. Před tímto nedělním ránem jsem byl v MVBC třikrát a nevšiml jsem si, že by někdo vyzýval lidi, aby šli dopředu. Domníval jsem se, že se sbor již dávno rozhodl od této praxe upustit. Mýlil jsem se.

Ukázalo se, že v mém sboru je již dlouho zvykem, že na konci bohoslužeb vyzývá lidi, aby přišli uličkou dopředu a aby se tak stali součástí sboru, znovu vydali svůj život Pánu nebo učinili veřejné vyznání víry. Tři neděle, kdy jsem byl přítomen, byly výjimkou z pravidla. Ve skutečnosti považovali mnozí členové shromáždění výzvu k příchodu dopředu za hlavní prostředek církve k zasažení ztracených. Ve výzvě k příchodu dopředu viděli synonymum k evangelizaci.

PROČ NEVYZÝVAT K PŘÍCHODU DOPŘEDU?

Věřím, že mnozí, kteří tuto výzvu uplatňují, mají ty nejlepší úmysly. Na začátku 90. let jsem navštěvoval sbor, jehož pastor ukončoval bohoslužbu tím, že všechny lidi ve shromáždění požádal, aby zavřeli oči a sklonili hlavu. Poté pozval každého, kdo chtěl přijít ke Kristu, aby zvedl ruku a podíval se ke kazatelně. Asi třicet vteřin se pastor rozhlížel po posluchačích, všiml si zvednutých rukou a klidným pokojným hlasem říkal: „Ano, bratře, vidím tě. Dobře, sestro, amen,“ a tak dále. Věřím, že tento pastor to s těmito hledajícími myslel dobře.

Přesto jsem přesvědčen, že výzva k příchodu dopředu způsobuje více škody než užitku. Praxe, kdy se lidem dostává okamžitého ujištění o

spasení, aniž by se po nějaký čas zkoumala věrohodnost jejich vyznání, se jeví přinejlepším jako nemoudrá a přinejhorším jako skandální. Nemoudré je to proto, že pastor nemůže dostatečně vědět, zda člověk, kterého se chystá utvrdit, je křesťanem. A skandální je to proto, že nutnost projít složitou a úzkou bránou, což bylo záměrem našeho Spasitele (Mk 8,34; Mt 7,14) nahrazuje námi vymyšlenou jednoduchou a širokou bránou. S těmi nejlepšími úmysly dávají lidé, kteří používají výzvu k příchodu dopředu, mnoha nespaseným lidem falešnou víru, že opravdově znají Ježíše.²

To ale není všechno. Výzva k příchodu dopředu v důsledku odvádí pozornost shromáždění špatným směrem. Po kázání slova by měli členové sboru i návštěvy zkoumat svá vlastní srdce. Všichni by se měli se větší vážností zabývat tím, k jaké reakci je poselství vyzývá. Ale výzva k příchodu dopředu má paradoxně tendenci působit opačně. Místo sebezpytování vede ke zpytování posluchačstva. Lidé se rozhlížíjí kolem, říkají si, kdo asi půjde dopředu. A když se nikdo nehýbe, ptají se, v čem pastor selhal – nebo hůř, vzal si snad Bůh den volna?

To je jen několik důvodů, proč si myslím, že je nemoudré používat výzvu k příchodu dopředu při evangelizaci.

JAK EVANGELIZOVAT BEZ VÝZVY K PŘÍCHODU DOPŘEDU

Jak by měl pastor, který odmítá výzvu k příchodu dopředu, nakládat s evangelizací při veřejné bohoslužbě? Jinak vyjádřeno, jak to vypadá, když se společná bohoslužba vyznačuje evangelizačním úsilím? Dovolte mi předložit sedm bodů, o jejichž naplnění usiluji při bohoslužbách, které vedu:

1. Bud'te opravdoví

---

² Detailním pojednáním o nebezpečích výzvy k příchodu dopředu je *The Great Invitation: Examining the Use of the Altar Call in Evangelism* od Errola Hulseho (Audoban Press, 2006), a *Preaching & Preachers* od D. Martyna Lloyed-Jonese, (Zondervan, 2011), kapitola 14.

Bud'te opravdoví. I když pro kazatele neexistuje nic důležitějšího než oddanost evangelijní pravdě, upřímnost musí být hned tím druhým nejdůležitějším. Bůh si používá muže, jejichž srdce uchvátila tragédie hříchu a skutečnost spasení. Dokud se nauka Boží úchvatné milosti nezažere kazateli do kostí, nikdy z jeho rtů nezahřímá.

2. Vykládejte evangelium jasným způsobem

Podávejte evangelium jasně. Každá část Písma je evangelijní text. V celé Ester není ani jednou zmíněno Boží jméno, a přesto Jeho dílo sálá z každé strany. Pastor, který chce vidět spasené hříšníky, bude věrně vyučovat Bibli a ukazovat svému shromáždění, jak je Kristova osoba a dílo podstatou každého textu.

3. Vyzývejte lidi, aby činili pokání a věřili

Vyzývejte lidi, aby činili pokání a věřili. V každém kázání je prostor k tomu, aby pastor pozval hříšníky k nalezení naděje v Kristu. Často slýchávám kázání, která končí výzvou ke správcovství, výzvou k riziku, k věrnosti – ale ani jedním povoláním ke Kristu. Kazatel by měl opatrně a zapáleně pobízet své posluchače k pokání a k víře v dobrou zprávu, aby poddali své životy Kristu Králi.

4. Vytvořte prostor pro následné rozhovory

Vytvořte prostor pro rozhovory po bohoslužbě. Když kážu během svého kázání evangelium, chci, aby nevěřící věděli, že se s nimi s radostí budu sdílet o své víře i poté. Proto jsem po bohoslužbě k dispozici, abych s nimi mluvil o evangeliu a jeho důsledcích.

Jiní pastoři, se kterými jsem mluvil, zvou hledající po bohoslužbě do zvláštní místnosti k modlitbě nebo rozhovoru. Spurgeon si udělal volno každé úterní odpoledne, aby radil hledajícím a novým věřícím³. Ať už jste se rozhodli jakkoliv, nabídněte lidem možnost promluvit si s vámi osobně o tom, o čem jste právě kázal.

---

³ Arnold Dallimore, *Spurgeon: A New Biography* (Banner of Truth, 1985), 80.

5. Nabídněte evangelizační studium

Nabídněte evangelizační studium. Obyčejně oznamuji hledajícím, že jsou zváni, aby se připojili ke krátkému, přímočarému studiu, které vysvětluje základy křesťanské víry. Materiál, který používám, je *Christianity Explained*, šestitýdenní studium Markova evangelia vydavatele Good Book Company. Zjistil jsem, že je to nedocenitelný úvod do evangelia. Vyučování, jak vést toto studium, se stalo v mém sboru hlavním studijním oborem.

6. Zdůrazněte křest

Zdůrazněte křest. Samozřejmě křest už je sám o sobě veliký. Měli bychom vědět, že každý křest je příležitostí ukázat shromáždění, že Bůh stále působí při budování své církve.

V Mount Vernonu žádáme každého kandidáta křtu, aby se se shromážděním podělil o své svědectví. Nikdy jsem nemusel naléhat, ještě mě nikdo neodmítl. Tito noví křesťané jsou nadšení, když mohou vydat svědectví o Boží milosti, a hledající jsou tak vedeni k pochybnosti o své vlastní odpovědi na evangelium.

7. Modlete se

A konečně, modlete se. V pastorační modlitbě a i v závěrečné modlitbě se pravidelně modlím, aby hledající činili pokání a uvěřili evangeliu. Modlím se, aby podřídili své životy Kristu a přemohli veškeré překážky, o kterých si myslí, že jim v tom brání. Modlím se, aby se jim Bůh dal poznat tím, že k sobě přitáhne hříšníky právě v tento den.

Jak vidíte, ve sboru, ve kterém sloužím, nevyzývám k příchodu dopředu. Ale každou neděli žádám hříšníky, aby přišli ke Kristu. Nechť toužíme vidět svaté v našich shromážděních, jak jsou povzbuzováni evangeliem, a hledající, jak jsou usvědčováni ve své potřebě činit pokání a věřit Boží dobré zprávě.

[9 Marks](#)

DŮLEŽITOST BOŽÍHO SLOVA

Jaroslav Kernal

Bible je mečem Ducha svatého (Ef 6,17). Znamená to, že přijímáme Písmo jako nástroj v Božích rukou. Někdy jsme obviňováni z tzv. biblologie, tedy z uctívání Bible, ale jde o hrubé nepochopení. Písmo je slovo života, protože to je slovo živého Boha a každý, kdo je z Boha zrozen, bude milovat Boží slovo. Ale to neznamena, že bude Bibli uctívat. Neuctíváme Bibli, ale Božího Syna, našeho Pána Ježíše Krista. Vyznáváme však, že Bible je nástroj naprosto zásadní, protože bez něj nemůžeme poznat Boha takového, jaký ve skutečnosti je. Bez Bible se nikdy nedostaneme k Tomu, který je oním vnitřním zdrojem života – k Ježíši Kristu. Bible jako taková není život, ale je to slovo Boží, a v této souvislosti je nesmírně zajímavé a důležité, že Bůh používá toto slovo jak pro svého Syna, jenž je život, tak pro Písma, která nám mohou dát moudrost ke spasení skrze Syna.

Božím slovem byly založeny světy (Žd 11,3) – Bůh řekl a stalo se. Božím Slovem jsme znovuzrozeni k věčnému životu (1Pt 1,23nn; Jk 1,18) – když jsme uslyšeli slovo pravdy, evangelium a uvěřili mu, byli jsme Duchem svatým zapečetěni pro věčnost (Ef 1,13-14). Skrze zapsané Boží slovo rosteme k věčnému životu (1Pt 2,1nn, J 8,31), skrze toto Slovo poznáváme pravdu, která nás osvobozuje (J 8,31-32). Ti, kdo vzdorují Božím slovům, jsou odsouzeni tímto slovem (1Pt 2,8; Ř 2,16)! Podle Božího slova se pozná, zda milujeme Ježíše Krista (J 14,23-24), toto slovo má v křesťanech přebývat ve veškeré plnosti (Ko 3,16), Božím slovem mají bojovat proti ďáblu a duchovním mocnostem (Ef 6,17) – jak příznačné je, že slovo Boží je mečem Ducha Božího.

Dobrý příklad máme v našem Pánu - On bojoval proti pokušení Božím slovem (Lk 4,1-13), četl, kázal a vyučoval Boží slovo (Lk 4,14-30), bojuje se šelmou mečem svých úst, tedy slovem (Zj 19,11-16).

Svoje učedníky poslal kázat Slovo (viz 2Tm 4,2 v celém kontextu), apoštolové jasně prohlásili, že se Bohu nebude líbit, když nebudou kázat Slovo (je zajímavé, že v této souvislosti nemluvili o tom, že se Bohu nebude líbit, když nebudou dělat zázraky, vyhánět démony nebo uzdravovat - Sk 6,1-6), a bylo to Boží slovo, které se šířilo (Sk 6,7). Kdykoliv byli učedníci naplněni Duchem, směle zvěštovali Slovo (Sk 4,31), znakem první církve bylo, že zůstávali v Božím slově - v učení apoštolů (Sk 2,42 - doslova v doktrínách).

Je to také Boží slovo, které připravuje křesťany, je dobré k učení (nevyplývá z toho, že se ho máme učit a že ho máme učit druhé?), je dobré usvědčování (neznamená to, že jím máme usvědčovat Boží protivníky?), je dobré k nápravě (jinými slovy je to norma, měřítko, podle které můžeme poznat a napravit to, co není v pořádku) a je dobré k výchově ke spravedlnosti (jak jinak tedy můžeme být vychováváni? - a jsme-li Boží děti, tak musíme být vychováváni, viz Žd 12,7). Je to právě Boží Slovo, které nás připravuje ke každému dobrému činu - jak bychom jako křesťané mohli jednat dobře a správně bez Božího slova (2Tm 3,16-17)?

Boží slovo bylo v první církvi ve veliké vážnosti - Pavel nechtěl, aby se Boží slovo z jeho listů zaměnilo za nějaké jiné (třeba i duchovní slovo) - 2Te 2,2. Pavel chtěl, aby se Boží slovo z jeho listů četlo i v dalších církvích, nejenom v těch, kam ho poslal (Ko 4,16), Petr stavěl listy apoštola Pavla na stejnou úroveň jako ostatní Písma (Starého zákona) - 2Pt 3,16. Tentýž Petr, který se mohl odvolat na Ducha nebo na řadu zjevení, která měl, se odvolává na Boží slovo (2Pt 1,16-21) a tvrdí, že děláme dobře, když se tohoto Slova držíme (2Pt 1,19). Dokonce i Pán chválí církev, která se drží jeho Slova (Zj 3,10 vč. kontextu 3,7-13).

Kdykoliv církev opustila Boží Slovo, skončila špatně. Včetně té katolické, která Boží slovo nejen překrucuje, ale místo aby se mu podřídila, tak dává přednost lidskému učení a tradicím. Stalo se totéž, co Ježíš vyčítal Židům v Mt 15,6-9: „Svou tradicí rušíte slovo Boží.“

Nemělo by nás toto vést k tomu, abychom se o to více drželi slova Božího?

Je tragické, že mnozí křesťané dnes podlehli satanově lži a staví Boží slovo do protikladu s Božím Duchem. Typickým příkladem je zneužívání Pavlova textu ze 2K 3,6, kdy je to vykládané tak, že příliš mnoho Božího slova vede ke smrti, ale Duch dává život a z kontextu podobných výkladů vždy jasně vyplývá, že Duch a Slovo nejdou příliš ruku v ruce. Ale to je lež. Stačí důkladně prostudovat kontext a „nekramařit“ s Božím slovem (2K 2,17), a zjistíme, že to je jinak.

Jak rozumět textům jako je J 8,31, nebo J 15,7 či Ko 3,16? Jak v nás může přebývat Boží slovo v plnosti, jestliže ho zlehčujeme nebo ho odsouváme na vedlejší kolej? A jak chceme rozpoznat dílo Božího Ducha bez Božího slova (viz 2K 11,1-15)? Všimněte si, jakého Ducha – podle tohoto textu – přijímají lidé, kteří odmítají Boží slovo. Písmo o tom mluví velice jasně. Možná to vypadá jako jemná a nepodstatná nuance, ale je to stejná nuance jako anděl světla a satan převlečený za anděla světla.

VZHŮRU K NEBESŮM XV.

Elizabeth Prentissová

Dne 4. září.

Zas doma u Arnošta, který má radost, že jsem zas u něho. Dnes je našemu synáčkovi rok, a otec, jako už obyčejné ze strachu přede vším, co vypadá jako radovánka, uzavřel se ve svém pokoji. Zítra mu bude za to hůř, a jsem jista, že s někým bude mít zas bohosloveckou hádku.

Dne 5. září.

Ten někdo byla jeho dcera Kateřina, jak to už bývá. Dítě spalo mi na klíně. Sáhla jsem po knize ležící na stole už dlouho pro ozdobu, již však nikdo nečetl pro drobný tisk. Byl to svazek Shakespearův. Bitva začala takto:

Otec: „Je mi líto, milá dcero, že vidím v ruce tvé světského spisovatele.“

Dcera trochu šelmovsky: „Proč, otče? Chtěl ses bavit?“

„Ne, jsem na rozmluvu dnes velmi slabý. Tepna bije slabě.“

„Tož dovol, abych ti četla.“

„Ne z tohoto světského spisovatele.“

„Ale osvěží tě to. Nikdy se nepobavíš. Mám ti trochu čísti?“

Otec se stal neklidným. „Osvěžení je osidlo. Musím duši svou vždy mít upřenu na nebeské věci.“

„A dokážeš toho?“

„Ach ne, pohříchu ne. Toť předmět mého zahanbení i bolu, že toho nedokážu.“

„Kdyby sis však popřál lehké nějaké malé zábavy občas, mysl tvá by si odpočinula a ty by ses vrátil k nebeským věcem s novou horlivostí. Proč by neměla míti mysl svých dob odpočinku zrovna tak jako tělo?“

„Budeme míti dosti času k odpočinku v nebi. Zde je naší úlohou na zemi bdíti a býti střízlivým k vůli svému protivníku, a ne čísti divadelní kusy.“

„To není, tatínku, mým zaměstnáním. Četba ta je mým odpočinkem a osvěžením.“

„Křesťané nepotřebují zábavy; nalézají odpočinek, osvěžení, vše, čeho potřebují, v Bohu.“

„Nalézáš ty, otče?“

„Ach ne, ach ne! Zdá se býti tak daleko.“

„Mně je velmi blízko, tak blízko, že může viděti každou myšlenku srdce mého. Můj drahý tatínku, je to jen tvá nemoc, která ti vše dělá tak neskutečné. Bůh je opravdu tak blízek, opravdu tak nás miluje, a má takový soucit s námi! Zdá se mi to býti tvrdé, že ty nenalézáš žádné útěchy u Něho, ač jsi tak dobrý a snažíš se líbiti se Jemu.“

„Nejsem dobrý, milá dcero, jsem bídným červíčkem v prachu.“

„Ať si! Bůh je dobrý v každém případě, a nebyl by poslal Syna svého, aby za tě zemřel, kdyby tě nemiloval.“

I dala jsem se do zpívání. Otec má rád, když zpívám. Měla jsem to sladké vědomí, že co jsem řekla, je pravda a víc než pravda, a tak jsem zpívala tím radostněji.

Doufám, že to není bídná domyšlivost, že jsem se opovážila mluvit takto s otcem. Zajisté je desetkrát lepší než já a ví toho desetkrát tolik, co já. Ale je to jeho nemoc, která mu zakaluje mysl. Mám předsevzetí, že se budu modliti, aby světlo vniklo v jeho duši. Bylo by to rozkošné viděti, an září pokoj Boží na tomto bledém smutném čele!

Dne 28. března.

Uplynulo skoro 6 měsícův od té doby, co jsem tu psala. Kolem polovice října přišel zase na otce jeden z jeho zlých záchvatů. Byli jsme všichni vyburcováni. Žádal zvláště mne a Arnoštu nezbývalo než mne konečně zavolati. Byla jsem nemálo rozechvěna, tak že jsem se ani pořádně neoblékla. Tak se stalo, že mé lehké nastuzení se ještě zhoršilo. Jakkoli, onemocněla jsem velice a nejhorší kašel, jaký jsem kdy měla, trhal mne a drásal mé tělo. Byla jsem téměř šest měsíců odkázána na pokoj, šest měsíců neužitečnosti, v nichž jsem kazila jen zemi. Chudák Arnošt! Jaká to byla těžká doba pro něj. Na místo veselého uvítání, jehož se mu mělo dostat ode mne, kdykoli přišel domů, ležela jsem vysílena, sklíčena, k ničemu! Je to největší zklamání, jehož se mi dostalo. Mou ctižádostí je, abych byla nejmilejší, nejveselejší a nejlepší manželkou, na místě toho jaký to měl se mnou obtížný život můj muž s mými dětinskými nápady a s mojí nemocí! Ó jak často modlila jsem se k Bohu, aby se jeho vůle stala, třeba-li, i proti mé. Snažila jsem se mítí to vždy na paměti každý den. Ale jsem příliš unavena, než abych mohla nyní psáti více.

Dne 30. března.

Zkušenosti, jichž jsem nabyla v tomto utrpení, naplnily mé srdce novými myšlenkami. Jedné chvíle byla jsem tak nemocna, že Arnošt psal pro maminku. Ubohá maminka musela spát s Martou. Bylo mi velikým potěšením mítí ji tu, ale věděla jsem, že její příchod znamená, že jsem velice nemocna, i začala jsem tedy rozjímati otázku, zdali jsem hotova umřítí. Smrt dívala se na mne jako událost největší důležitosti a váhy, ale zároveň bylo v ní něco nevýslovně slavného při vzpomínce, že už nebudu hříšnicí, ale vykoupenou svatou zůstávající věčně v přítomnosti Kristově. Otec zrovna přišel, když jsem dospěla tohoto bodu.

„Drahá má dcero,“ tázal se, „jsi připravena odejíti před soudce vší země?“

„Nikoliv, otče,“ pravila jsem. „Kristus to za mne učiní.“

„Nemýlíš se?“

Usmála jsem se jen, mluvíti jsem neměla síly.

Tu uslyšela jsem Arnošta, svého drahého, klidného, sebe ovládajícího Arnošta, an propuká v hlasitý pláč a vybíhá z pokoje. O jakou jsem k němu cítila lásku. Ale cítila jsem, že svého Spasitele miluji nekonečně více, a že, povolá-li mne teď domů, abych byla s Ním, že Mu mohu důvěřovati, že bude mému Arnoštovi tisíckrát více, než jsem já mu mohla být, a že bude pečovati o mé dítě, mého miláčka, a o mou roztomilou maminku mnohem lépe, než bych já to kdy byla dokázala. Brány nebe byly otevřeny, a zdálo se, že smím už vejíti. A tu zas náhle se přede mnou zavřely, a já jsem byla zas slabým, ubohým, pokoušeným stvořením zde na zemi. Domnívala jsem se, že už jsem dědičkou slávy, a zatím nebyla jsem než popudlivým lidským tvorem, velmi lidským věru, mrzuta, když Marta natrásala peřinu svým hlučným způsobem, rozčilena, když jsem nedostala svého pokrmu v čas, aneb nebyl-li upraven dobře, dotčena a uražena, mluvil-li Arnošt méně úzkostlivě a méně něžně, než tenkrát, když jsem těžce stonala; zkrátka byla jsem zas ta chybuující osoba, jako před tím.

Ó jaké to hrozné boje sváděla jsem o trpělivost, snášenlivost a nesobeckost! Kolik slz jsem prolila, stydíc se za svá ukvapená, netrpělivá slova a mrzutý přízvuk. Nebylo divu, že jsem toužila býti tam, kde mdloba bude pohlcena silou a hřích bude nahrazen věčnou dokonalostí.

Avšak tu jsem, práce a utrpení je přede mnou, a k tomu cítím málo tělesné i duchovní síly a statečnosti. Ale požehnána budiž vůle Boží!

Dne 5. dubna.

Včera večer byla jsem s otcem sama doma. Arnošt s Martou byli mimo dům. Postřehla jsem brzo, že otec neklidně se vrtě ve své židli má něco na srdci. Položila jsem tedy knihu a tázala jsem se, co má na srdci.

„Má dceru,“ začal, „sneseš od starého muže upřímné slovo?“ Lekla jsem se poněkud, protože jsem poslední dobu byla vůči Martě netrpělivá přes všechnu mou snahu. Jsem dosavad hodně nemocna.

„Viděl jsem mnoho umírajících,“ pokračoval, „ale nikdy neviděl jsem nikoho, kdo by byl nejevil nějakého strachu před „královnou strachu“, ani někoho, kdo by byl měl naprostou jistotu, že našel milost u Boha tak, aby hodinka smrti jeho byla zcela prosta takových pochybností a ponížení, jak sluší vinnému hříšníkovi před tváří soudce jeho.“

„Ani já jsem podobného něčeho neviděla,“ odpověděla jsem, ale jistotně taková umírání byla, a nevěděla bych, co by více oslavilo a zvelebilo Boha než taková smrt.“

„Ano,“ pravil zvolna; „ale to byli staří, zkušení a zralí křesťané.“

„Ne vždy staří, otče. Dovol, abych ti vylíčila takový výjev, jaký mi popsal zrovna včera Arnošt.“

Bránil rukou, naznačuje mi, že nechce býti přerušen. „Abych přímo mluvil,“ pravil, „jsem znepokojen o tebe, milá dceru. Jsi mláda a ve květu života. Když se pak zdálo, že jsi propadla už smrti, neprojevila jsi žádného strachu, nežádala jsi žádné útěchy, aniž jsi jevila jaký nepokoj. Musí to být krásné míti takové radostné ujištění, že jsme přijati u Boha, avšak je to bezpečné spoléhati na takové ujištění, kdežto víme, jak oklamávající je srdce lidské a jak je zkažené na veskrz?“

„Děkuji ti za tvé upozornění,“ řekla jsem, „a nic se neboj, tatínku, mluvíti se mnou ještě otevřeněji. Žiješ se mnou, vidíš všechny mé nedostatky a chyby, a nedivím se nic, že mne máš za velmi ubohou, slabou křesťanku. Bojíš se opravdu, že se klamu věříc, že přes to miluji skutečně svého Boha a Spasitele a jsem jeho dítětem?“

„Ne,“ pravil váhaje poněkud. „Nemohl bych právě to říci, nemohl.“ Jeho váhání mne znepokojilo. Nejprve zdálo se mi, že můj život musel vydávati velmi nejistý zvuk, když někdo pozoruje jej, mohl nepochopiti jeho řeči. Ale i to mne napadlo, že i ten nejlepší život je nedokonalý a že kořeny jeho nemusejí vždy býti patrný divákům. Otec viděl můj neklid a mé rozpaky a zdál se býti pohnut tím. V tom přišel Arnošt s Martou. Tato pozorujíc jistě, že tu je nějaký nesouzvuk, ihned odešla do svého pokoje. Bylo to od ní velice laskavé, věru.

„Co se tu děje, tatínku? Co je Katuško?“ tázal se Arnošt, dívaje se na naše úzkostlivé tváře. Snažila jsem se mu vyložiti to.

„Myslím, tatínku,“ pravil Arnošt s jakousi vroucností, „že bys bezpečně mohl mně přenechati péči o duchovní blaho mé ženy. Ty jí nechápeš. Já ji chápu. Poněvadž v její nátuře není nic chorobně zádumčivého, poněvadž její důvěra v Krista je dětinně radostná, pochybuješ o ní a posuzuješ ji křivě. Buď jist, že lidé jsou tak osobiví ve své nábožnosti jako v jiných věcech a nelze tedy je vměstnati do jednoho kadlubu. Katuška má lehký výraz v řeči a vyjadřuje své nejsilnější city způsobem, který vypadá jako lehkovážnost a snad se příliš málo o to stará, je-li proto nepochopena.“

Usmíval se na mne při své obhajobě. Nikdy jsem necítila k němu takovou vděčnost. V pravdě nenávidím sentimentálnost ze srdce a je to mou povahou skrývati své nejhlubší, nejsvětější pocity, a proto také nesmím se diviti, bývám-li proto křivě posuzována.

„Nemyslil jsem na její žertovný způsob,“ odpověděl otec. „Staří lidé musí lecco mladým přehlédnouti, ba musíme jim lecco přehlédnouti. Ale co mne naplňuje bolestí, je to, že toto dítě, plné života a veselí, vidí přicházeti smrt bez patřičné hrůzy a bázně, která sluší smrtelníku.“

Arnošt chtěl něco odpověděti, ale předešla jsem jej honem. „Je pravda, že jsem nejevila žádného strachu domnívajíc se, že smrt je tu. Necítila jsem ho. Odevzdala jsem se Kristu, a On mne přijal. A proč bych se byla

měla báti vzíti Její za ruku a jít, kam by mne vedl? Je pravda, že jsem si nežádala žádné útechy. Byla jsem příliš slába, než abych mohla klásti otázky, anebo abych chtěla, aby mně byly kladeny. Ale mysl má byla jasná a klidná. Duše má odpočívala v Bohu potěšena, ač mé tělo bylo tak slábo. Přečtu ti ze životopisu Karoliny Fryové dva oddíly, které ti ukáží, jak ubohý hříšník patří na smrt. První je úryvek ze psaní, která psala dověděvši se, že dnové její na zemi jsou sečteny.

„Protože snad někteří uslyší a nepochopí, proč si nepřeji žádného zvláštního času přípravy na smrt, již si žádali často mnohem světější, než já jsem. Píšu ti své důvody i ostatním, jimž můžeš pověděti. Není to proto, že jsem tak svatá, nýbrž proto, že jsem tak hříšná. Zvláštní značkou mé náboženské zkušenosti byl vždy hluboký úzkostlivý pocit hříchu. Hřích dneška a včerejška vyznávala jsem Bohu s úzkostí, již jsem sotva snesla. Volání mé o milost nemohlo zůstaty oslyšáno. Každodenně očištěna v krvi Ježíšově musela jsem víc a více sebe nenáviděti. Co bych tedy mohla činiti ve smrti, čeho nečinila jsem za života? Co dělali tento týden jiného, když mi bylo řečeno, že nebudu živa, než co jsem činila poslední týden, když jsem toho nevěděla? Je jen něco, co zbývá nevykonáno: abych mu lépe sloužila. Lůžko smrti není však místem pro to. Proto dím: nejsem-li připravena nyní, nebudu ani odkladem, pokud já mám s tím co činiti. Má-li On ještě více vykonati ve mně, je to Jeho věc. Nepotřebuji prositi její, aby díla Svěho nepokazil přílišným spěchem.“

O několik dní později umřela. Její slova před smrtí byla: „Dnes je můj svatební den, začátek mého života. Přála bych si, aby žádost má umřít; a býti s Kristem nebyla mylně vykládána. Vyznávám, že jsem nejbídnejší a největší hříšnice, a žádám si jít k Němu, abych na vždy zbavena byla břemene hříchu, totiž hříchu své náture, ne minulého, nad nímž jsem denně lkala, ale přítomného, který páši, aneb který bych mohla spáchati, vědomí čehož činí mne časem napolo šílenou bolestí.“

Nikdy nezapomenu výrazu ve tváři otcově, když jsem dočtla tato pozoruhodná slova. Pomalu povstal se své židle, přišel ke mně a políbil mne na čelo. Odešel pak, ale brzo se vrátil s velikou knihou a ukazuje na prázdný list, žádal mne, abych mu tam opsala přečtená slova. Naříká, že píšu nečitelně a proto jsem se vynasnažila opsati mu to písmem tiskacím.

Dne 20. června.

Prvního května přišla k nám s jinými jarními květinami naše malá plavovlasá a modrooká dceruška. Cítila jsem se býti bohačkou slyšíc Arnoštův hlas, an někomu za dveřmi odpovídá: „Matka a děti mají se dobře.“ Považ! My jsme se už cítili bohatými před tím a nyní jsme o tolik ještě bohatší! Není však ani tak veliká ani tak silná, jako byl Arnoštek a do naší radosti mísí se trochu obavy. Přes to právě její slabá soustava tělesná činí nám ji drahou. Arnoštek dívá se na ní s hrdostí a oddaností milovníka téměř. Bude-li nám zachována, představuji si jej jako jejího ochránce. Musela jsem jej svěriti péči Martině. Nebýti jí, nevím, co by bylo z něho bývalo za mé nemoci. Jednou z nejpříjemnějších příhod denních té doby bývalo, že mi ho přivedla v nejkrásnějším pořádku s tváří zářící blahem a zdravím, vlasy a šaty čistě upravené. Teď co má o něj péči, zamilovala si jej velice; jistě tvoří mezi mnou a jí pouto jednoty, neboť obě souhlasíme v tom, že jest nejhezčím, nejlepším a nejpozoruhodnějším dítětem, co jich kdy žilo a bude žíti.

Dne 6. července.

Přijela jsem domů k mamince s oběma dětmi. Arnošt má za to, že jedinou nadějí pro děvunku naši je býti s ní mimo město za horkých měsíců. Jak roztomilým je drobečkem! Odkud se bere všecka ta láska? Nemohla bych jí míti raději, kdybych ji byla měla vždycky. A jmenují to lidé životem, kteří neměli nikdy děti?

Dne 10. července.

Zůstane-li náš miláček na živu, budu to vždy přičítati modlitbám maminciným. Arnoštek, vidím, má povahu vášnivou, veliký kus svévole. Ale jeho vlastnosti jsou krásné. Přála bych si, kdyby měl lepší matku. Bývám k němu tak netrpělivá, je-li rozpustilý a neústupný. Potřebuje pevné, něžné ruky, vedené ne umíněností a rozmarem, nýbrž ovládané stálou bází Boží. Neměl by nikdy slyšeti podrážděného slova, ani ostřejšího přízvuku. Ale musím vyznati s bolestí a se zahanbením, že slýchá. Už je tomu dávno, co jsem se cítila opravdu zdravou a silnou. Jsem stále nesvá, a nemohu mu učiniti dost po právu, ubohému dítěti. Kromě dokonalé ženy chtěla bych býti dokonalou matkou. Jak ponižující, jak hrozné to nedosahovati ani své vlastní míry. Jak se potom přiblížiti k míře Boží.

Maminka, zdá se, je velmi šťastna, že nás tu má, ač ji stojíme mnoho práce. Povzbuzuje mne v mých snahách po sebevládě a po laskavém dozoru na mého drahého synáčka. Kapitoly pak z její zkušenosti, které se mnou sděluje, jsou zajímavý jako román a při tom mnohem poučnější.

V srpnu.

Můj drahý Arnošt přišel strávit s námi týden. Je hodně unaven, neboť v městě je mnoho nemocí, a k tomu otec měl opět zcela vážný záchvat. Přivezl s sebou chůvu pro dítě. Je to jeho nový zoufalý pokus sesílit Aninčino zdraví. Činila jsem mu výtky proto, že se se mnou neradil, ale pravil, že maminka mu psala, že jsem všecka vysílena a neschopna míti zcela na starosti děti. Byla to strašná rána pro mne býti nucena vzdáti se tak mateřských sladkých povinností jedné po druhé. Jako by Bůh chtěl, abych nedělala nic, a nebyla nic než neužitečná trpitelka. Říkám-li to však Arnoštovi, praví, že jsem mu vším a že děti Boží líbí se svému

nebeskému Otci, i když musí tiše a trpělivě seděti se založenýma rukama, když je to Jeho vůle, jako když jsou zapřaženy v tuhé práci. Avšak já chci býti v práci užitečná, potřebná svému muži a dětem. Je mi to nesmírně těžké býti tak odstrčena ke stěně jako kus starého nepotřebovaného už nábytku. Vidím nyní, že nebylo mým předním přáním líbiti se Bohu, ale líbiti se sobě, neboť jsem neklidná pod Jeho rukou mne omezující a pokládám své vězení za velice těsné. Ráda bych snášela každou jinou zkoušku, jen kdybych měla více zdraví a síly pro své miláčky. Prosím za trpělivost s hořkými slzami.

Vydává Reformace.cz

Hošťálkova 1b, Praha 6, 169 00

ISSN 2336-8349